

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Naredna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Canadian Pacific Railway Co.

Ali se kdo še spominja velikega dirindaja, ki sta ga na Gorenjskem vpriporila dr. Šusteršič in dr. Krišper, ko je ameriška družba Canadian Pacific Railway pripeljala svoje prve reklamne razgledne vozove? Govori, napitnice, petje, narodne noše — vse je bilo sijajno. Kranjska dežela se je do tal klanjala ameriškim denarnim mogotcem.

Takrat je bil »Slovenski Narod« edini list v celnem cesarstvu, ki se je oglašil zoper to družbo in je opozarjal, da gre tu za namene, ki jih je treba pobijati, da gre za pospeševanje izseljevanja na škodo slovenskega naroda in cele države.

Ostali smo osamljeni. Kanadski špekulantje so bogati in lahko jim je bilo spraviti veliko časopisje in različne špekulativne glave na svojo stran. Toda mi vzlic temu nismo odnehali. Opozarjali smo v različnih člankih na to nevarnost, na škodo, ki jo bo imel slovenski narod vsled izseljevanja v Kanado in na škodo, ki jo bo imela cela država. Toliko smo dregali in svarili, grajali in napadali, da je zaveznikom kanadskih špekulantov postalo neprijetno in so poslali proti nam v boj dr. Kreka. Ta je zavil rokava, vzel cepce v roke in — udri po »Slov. Narodu«. Dr. Krek se je zavzel za kanadske špekulante z največjo vnmemo in se celo ni ustrašil podlega sumničenja.

Zdaj smo doživeli veliko zadoščenje. Zoper kanadsko družbo je nastal v celi državi pravi vihar in sto vplivov je na delu, da se tej družbi podeljena koncesija preklicuje. Kanadski družbi se očita, da zapeljuje ljudi v izseljevanje in sicer v prvi vrsti v Kanado, da hoče razljuditi avstrijsko deželo in obljubiti kanadske pokrajine, kjer ima razsežne pokrajine v svojih lasti, in da zapeljuje v izseljevanje tudi take, ki so še podvrženi vojaški dolžnosti. Dr. Krek je v svojem sramotnem članku trdil, da bo za izseljence in za avstrijsko gospodarsko življenje bolje, če se peljejo izseljenci iz Trsta v Ameriko, zdaj pa je dokazano, da vozijo kanadski špekulantje čez Trst samo ruske izseljence, avstrijske pa čez Antwerpen

in čez Liverpool . . . Vse, kar smo mi pisali, se je vresničilo.

Sedanji vihar zoper kanadsko družbo je nastal zaradi početja njenih zastopnikov v Galiciji. Tam je bilo v kratkem času kakih 50 sodnih obravnav zoper agente te družbe, ki so z vsakovrstnimi zvijačami zapeljevali ljudi v izseljevanje. Posledica tega je bila, da je vojno ministrstvo vsem vojaškim oblastnjim naročilo, naj strogo pazijo na početje priganja čev kanadske družbe. Tako vidimo avstrijsko ministrstvo proti avstrijskemu ministrstvu v očitnem boju, vojno ministrstvo proti trgovskemu ministrstvu.

Tudi industrialne in kmetijske korporacije so nastopile zoper kanadsko družbo. Že tako je na vseh koncih in krajih veliko pomanjkanje delavskih sil. Kmetijskih poslov že kmalu ne bo, industrialnih delavcev bo zmanjkalo, če se trgovinske razmere količjak zboljšajo, že tako hiti vse v Ameriko — zdaj pa še to, da veliko podjetje en masse izseljuje najkrepkejši ljudi v kraje, od koder se ne bodo nikdar več vrnili in od koder tudi ne bodo denarja domov pošiljali!

Kdor je zadnje tedne vzel kak nemški list v roke — izvenredni par kupljenih največjih dunajskih listov — je našel v njem članke proti kanadski družbi. Za nas res lepo zadoščenje!

Zdaj je pa počila še druga bomba: Padla je beseda: **podkupljeni!**

Najprej so je izrekel neki poljski poslanec in sicer jo je zalučal v obraz vodji poljske ljudske stranke poslanca Stapinskemu in zdaj je prišla berlinska »Vossische Zeitung« in je izrekla to obdolžitev še na dosti višjo stran. Berlinska »Vossische Zeitung« je že mnogo let nekako glasilo dunajskega ministrstva zunanjih del. Njen vpliv in njen ugled je velik in njene zveze so dobro znane. Tak list ne izreče lahkomišelnosti take obdolžitve. A kaj so odgovorili na Dunaju? Potuhnilo so se!

Avstrijska centrala za varstvo kmetijskih interesov je že pozvala vse agrarne poslance, naj v državnem zboru spravijo to škandalozno afero na razgovor, takisto se je tudi centrala industrialcev obrnila do po-

slancev, naj se zavzamejo za stvar. Tako smemo pričakovati, da pride čez nekaj dni v ta zadeva v parlamentu na razgovor. Radovedni smo, kako vlogo bo igral tedaj dr. Šusteršič, ki je prvi začel delati propagando za kanadsko družbo in kako vlogo bo igral dr. Krek, ki se je bil v obrambo kadanske družbe tako podlo v nas zaletel.

Nemci in vlada.

Oni, ki imajo vajeti naše države v rokah, se popolnoma neupravičeno igrajo z razdrapanimi notranjimi razmerami te naše monarhije. Nikjer ni najti one resnosti in nepristranosti, ki bi bila potrebna za rešitev takih vprašanj. Samo pristransko protiziranje Nemcev, samo klečeplastvo pred Nationalverbandom, to karaktrizira našo sedanjo vlado, ki naj bi v blagor cele naše države čim prej izginila s površja.

Državni zbor ne bo zboroval meseca septembra, treba je prej razprav glede češko-nemškega sporazuma, poleg tega bodo zborovali septembra tudi deželni zbori. Vlada zahteva tudi, da se rešita službena pragmatika in mali finančni načrt. Vse pa samo na ljubo nemškemu Nationalverbandu. Službena pragmatika je sicer pravična reforma, nečuvno pa je, da hoče vlada svoj lastni delokrog vtihotapiti med nemške zahteve. Dajte uradnikom, kar jim gre, da bodo mogli živeti in posvetiti svoje moči svoji državni službi. To je postulat vsega uradništva, to so stanovske zahteve uradništva. Ozkosrčnost kakor smo jo videli pri poštinih uslužbencih, tu ni na mestu. Država bo prišla v delegacijah z milijonskimi in stomilijonskimi zahtevami za vojsko. Ali je vojaški stan prvi? Ali v »mirovnih« časih ni drugega človeka kakor poročnika, nadporočnika, stotnika, polkovnika, ki so že itak za svoje delo zadostno plačani? Kje bi se naši najvišji krogi zavedali svoje socialne naloge? Ne pojmi, da so tlačani državnih uradov predpogoj dobri vojski, ki more braniti svojo domovino. Pomislite, da so šole, uradi, naprave vojaške in

civilne premagale Avstrijo pri Kraljevem Gradcu. In tako delo naj bi bilo odvisno od naklonjenosti ali nenaklonjenosti, morda od momentanega nerazpoloženja kake stranke, kakršen je nemški Nationalverband? Zborovanje deželnih zborov je lepa preteveza, da se zavleče odkrita beseda o gospodarstvu v naši monarhiji. Naj bi naši vodilni krogi storili vsaj med tem respirom, kar je njih sveta dolžnost. Čas je še, da ne pridemo v zasmeh celi Evropi tudi v notranji politiki, ko smo v zunanji politiki že itak zaigrali ves svoj ugled.

Če bi se zavedala vlada, česar pa seveda ni pričakovati, da v Avstriji ne žive sami Nemci, bi prišlo do lepega sporazuma, ker so bili Slovani še vsikdar pravični, prizanesljivi, preveč popustljivi in gostoljubni; če pa vlada hoče še naprej sejati veter, bo doživela neljubo presenečenje, da bo žela najprej na Češkem vihar.

Nemški krogi sicer napovedujejo opozicijo. Toda kdaj jim bo verjel, ko hoče vlada izpolniti vse njih želje? To je bil samo slep strel, ker Nemci ne morejo stopiti v opozicijo proti vladi, ki jim gre v vsem na roko. To je zgolj farbarija, da bi slovensko javnost uspavala. Chomutov gor in dol, tudi ta zborovanja nimajo drugega namena, kakor napraviti vrišč v javnosti in pripraviti tla, da si bosta ležala nemški Nationalverband in vlada v jeseni v najtesnejšem objemu.

Dogodki na Balkanu.

Bolgarska in Turčija.

Ker se velesile med seboj niso mogle sporazumeti o korakih, ki naj jih store proti Turčiji, se mora Bolgarska direktno sporazumeti s Turčijo. To je zopet ena onih neodkritosti in zahrbtnosti, ki smo jih bili tekom te vojne že vajeni. Bolgarska je slepo zaupala velesilam, ker so ji te vedno obljubovale, da ji bodo pomagale. Bolgarska je bil pokoren otrok Rusije, zato je Rusija pripustila da je njen lastni sovražnik tega otroka udaril. Tetke in botre, velesile, so deloma celo spodbadale Turka, da

naj le udari, Bolgarski pa so pravile: Revez, le potrpi, nič hudega se ti ne bo zgodilo. Sedaj pa pravijo Bolgarski: Pomagaj si sama, mi ti ne moremo.

Kadar pa bo sklenjen sporazum med Bolgarsko in Turčijo, pa bodo velesile zopet prišle in rekle: Glejte, naše delo!

Namesto, da bi vzele velesile same v roke rešitev bolgarsko-turškega spora, kar bi bilo z ozirom na vlogo, ki so jo igrale v Londonu, najbolj naravno in pravično, pa pravijo, da jih to vprašanje prav nič ne briga.

In Bolgarski ne preostaja drugega, kakor da res prične oficiozna pogajanja s Turčijo. Bolgarska je sicer slutila, da bo ostala končno popolnoma osamljena, zato je poslala v Carigrad svojega odposlanca Načovića. Ker pa Bolgarska noče priznati, — kar je tudi malenkostno stališče, — da se je že prej pogajala s Turčijo, ter s tem svojim nepriznanjem dela uslugo samo onim velesilam, ki nje niso nikdar storile usluge, bo odpoklicala Načovića in poslala tja drugega oficioznega meštarja. Sicer to sedaj dementirajo, vendar je zelo verjetno, ker je Bolgarska do sedaj še vedno streljala tudi diplomatske kozle — seveda pod patronanco evropskih velesil.

Londona mirovna pogodba.

Dolgo so rabile velesile, da bi priznale to, kar so sklenile same. Delj ne bi mogle čakati, kakor tako dolgo, da je Turčija postavila vse sklepe na glavo.

To je dokaz, da vse mednarodno pravo ni vredno piškavega oreha in da je mednarodno pravo samo zato tu, da je posamezne države prezirajo.

Teoretično je prav lepo brati o svetosti sklepov velesil, o dolžnosti, te sklepe event. tudi s silo uveljaviti, o nedotakljivosti privatne lastnine, o odprtih mestih, o nevtalnih tleh v trdnjavah, o ženevski pogodbi, o razsodiščih, praktično pa vse skupaj ni drugega kakor utopijska. Črtajte mednarodno pravo iz vseučiliških indeksov! Vsak, ki gre tako predavanja poslušati, osmeši samega sebe in profesorja, ki predava. Mednarodno pravo ni drugega kakor

vprašani. Pri teh okoliščinah ne bodo njegovi sorodniki — seveda, če je oporoka v njegovih prospah — izpodbijali pravic mrs. Barristerjeve.

»Njegovi sorodniki? Da, moj dragi Connors, medtem ko se živi in je mnogo mlajši nego mrs. Barrister!«

»Mogoče — živi. Toda premo-triva zadevo. Doktor Sadlerjeva trditev, da je videl strica vaše žene v trenutku po zločinu, ni resnična. Če bi bila resnična, tedaj bi ga policija tudi videla, kajti jasno je, da so takoj temeljito preiskali hišo. Nadalje je laž, če trdi, da je doktor Haslam pobegnil čez streho. Najbolj čudno seveda se mi je zdelo, da bi doktor Haslam sploh pobegnil. In takoj sem se s skednja, ker sem videl takoj, da je bila zaklopnica dotičnega podstrešnega okna pritrjena z zarjavelo ključavnico, in da sta bili ključavnica in šipa polni že več mesecev starih pajčevin. O tem se ni mogel nihče motiti, in bal sem se, da bi doktor Sadler to opazil ter začel sumiti, vsled česar bi postal previden. Policija, ki je verjela njegovemu pripovedovanju, ga ni prisilila, da si je izmislil to pravljico o podstrešnem oknu.«

»Toda, moj dragi prijatelj,« sem ugovarjal, »kam naj nas vse to dovede? Zaključki, ki se morejo iz tega sklepati, nikakor ne morejo biti resnični, in kako ste prišli do tega, da ste govorili o zakonu in o vdovcu?«

(Dalje prihodnjik.)

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

»Potem prosim, da mi oprostite,« je rekel mladi mož skoraj jecljivo. »Tega seveda nisem vedel.«

»Tem bolj me je iznenadilo,« je nadaljeval Connors mirnodušno, »da ste poslali mrs. Sands v študijsko sobo, da vam prinese ravno to knjigo.«

Mladi mož je zakričal; tresel se je na vsem telesu in je grozeče vzdignil roko.

»To je nezmislno, neumno govorjenje,« je vzkliknil, »toda zdaj vem, da ste prišli sem samo v to svrhu, da me žalite in dražite. To pač ne znači o sočutju,« je nadaljeval ter se obrnil proti meni, »da pripeljete v času, ko sem tako zelo žalosten, človeka sem, ki me z blaznim sumničenjem muči z ozirom na slučaj, v katerem naj bi se tuji raje ne vmešavali. Svetujem vam, da ne pridete več sem; ta vrata so za vami zaprta!«

»Zelo čudno, da se je gospod doktor kar naenkrat tako zelo razjezil na naju,« je pripomnil Connors proti meni, »toda očitno z namenom, da še bolj razdraži mladega moža.« Pojdiva!

»Ne po tem potu!« je zakričal Sadler proti mojemu prijatelju, ko je šel ta proti stranskim vratom. »Nimam navade, spremljati svojih obiskovalcev do izhoda, ki je namenjen za posle. Tu je pot.«

Šel je za nama skozi hodnik proti hišnim durim ter prijel za kljuko.

»Se en tregotek, gospod doktor!« je vzkliknil Connors ter zamahnil z roko, kakor da bi se kar naenkrat spomnil nečesa, kar je prej pozabil. »Vi ste poročeni, je - li ne?«

Doktor Sadler je to zanikal s stisnjenimi zobmi ter natihome zaklel.

»Ah!« je rekel Connors, ter se ustavil na zgornji stopnici pred durmi. »Zdaj slutim žalostno resnico, vi ste vdovec!«

Zaloputnil je vrata. In slišala sva, kako je od jeze zakričal. Connors pa se je prav pristrčno smejal, ko sva šla po stopnicah na cesto.

»Pojdite,« je rekel, me prijel za roko ter me vedel proti stranski ulici, kjer so bile duri na dvorišče. »Počakajva še en hip, da vidite tudi steber pri vratih, s katerim so vsled predčasni dogodkov prekinjeno delo, ki je začel doktor Haslam, pietno končali. Videli boste, da je steber napravljen iz umetnega kamna, iz neke cementne mase in da se le malo v barvi razlikuje od prejšnjega stebra. To ni samo izgovor, da boste lažje razumeli, zakaj hočem še nekoliko nadzorovati hišo; če pogledate proti zgornjemu oknu, ki je obrnjeno

proti dvorišču, boste opazili, da se tudi hišni gospodar še zanima za naše korake.«

Ubogal sem, in takoj je nekdo s silo zaprl služaj na zgornjem oknu. Moj spremljevalec se je natihome smejal in je šel dalje v smeri proti cestni železnici.

»Kaj naj to pomeni?« sem vprašal, ko sva čakala pri postajališču. »Da je Sadler naveden lopov, sem že prej vedel; da pa je policijo osleparil, me je pa vendarle iznenadilo. Da se bo nesramno obnašal, sem tudi vedel naprej; da moreva govoriti o sreči, da naju je sploh pustil v hišo, toda kaj se je zdaj pravzaprav zgodilo?«

Connorsov odgovor na moje vprašanje mi je bil zelo nerazumljiv.

»Indijanci imajo nenavadno človekoljubno navado pri načinu, kako spravljajo mrtvece,« je pripomnil. »Človekoljubne jih imenujem, ker se pri tem sploh ne žalijo čustva živih. Ne zazidajo svojih mrtvih v grobnice, ne zakopljejo jih v zemljo, da jih požro črvi. Zavijejo jih v živalske kože, ter jih puste na kakem holmcu, da jih sonce posuši.«

»O čem pa govorite?« sem vprašal začuden.

»Ah, o nič važnem!« je smeje pripomnil. »Toda zdi se mi, da sem tuden. In nočem več filozofirati. To bo tudi vam bolj ugajalo. Tu prihaja sicer naš voz.«

Nato se je vtopil, kakor se je večkrat dogajalo, v tiho premišljeva-

nje, in nisem ga motil niti z eno besedo, dokler nisva dospela zopet v njegovo stanovanje. Kakor hitro pa je vstopil v atelje, se je izpremenilo vse njegovo obnašanje. Slek je svoje suknjo, oblekel široko, udobno jopo, ki jo je navadno nosil doma, in je opazoval svoje slike z občajno nežnostjo.

»Enkrat,« je rekel, »vam bom čital neki privatisim o ženski lepoti, za zdaj vas pa prosim, da občudujete fiziognomijo mojega vrlega Dupina. Če bi bil pri nas, tedaj bi bil pač najin obisk v Banning Street nepotreben. Zdaj smo vsaj na jasnem glede treh točk. Prvič: morilec mrs. Sandsove ni zapustil hiše po izvršenem umoru; drugič: in vendar je policija pri hišni preiskavi očitno do gnala, kdo da je bil v hiši; tretjič je bil doktor Sadler faktično spodaj na hodniku, ko je bila mrs. Sands v prvem nadstropju ustreljena.«

»Nekaka čudna sestavitev neporečnih dejstev, če ni drugih, s katerimi bi se mogla pojasniti zadeva. Vi ste, kolikor vem, v popolnoma dobrih razmerah, dragi prijatelj, toda doktorja Haslama so smatrali za bogatega; vaša tašča bo precejšnje premoženje podedovala.«

Motril sem ga, ne da bi ga razumel.

»Eksistira oporoka,« je rekel čez nekaj časa. »Sadler je seveda dedič.«

»To faktično ni, toda midva no- čeva zdaj razmotrivati jurističnih

mednarodna utopija in za utopije pač ni treba visokošolskih stolic. Če sme vsak delati po svoji glavi in če velja samo pravica močnejšega, zakaj vleči s seboj balast lažive?

Vesile so storile v Londonu sklepe glede evropske Turčije v celoti, posebej pa še glede Trakije in Albanije. Če ne veljajo več sklepi glede Trakije, ne veljajo sklepi glede Albanije. Tudi si vzame Turčija zopet lahko celo Grško, celo Srbijo in Črno goro, ker miru še ni podpisala in ker vesile nimajo toliko spoštovanja do svojih sklepov, da bi jih tudi takoj po sklepu priznale.

Na drugi strani pa tudi Srbija in Črna gora nista primorani rešpektirati sklepov vesile, ker vesile same ne priznavajo teh svojih sklepov. Če bi hotele Srbija, Grška in Črna gora vztrajati na pravilnem mednarodnem stališču, bi bil sedaj konec Albanije, samo Skader, kjer imajo mednarodni admirali, polkovniki in častniki svoje pojedinice, bi ostal mednarodno.

To je ironija cele evropske politike. Mednarodno pravo pa je samo zato tu, da vsak z njim norce brije.

Podpisane miru s Turčijo.

Iz Beograda poročajo: Ker londonska pogodba še ni bila ratificirana v prvotni obliki, ker je določila za mejo črto Enos-Media, bodo počakali zavezniki konca bolgarsko-turških pogajanj in potem vsaka posamezna sklenile s Turčijo mir. Ta pogajanja se bodo težko začela pred pozno jesenjo. Takrat se bodo pričela tudi pogajanja zaradi železnice.

Srbsko-črnogorska meja.

Med Srbijo in Črno goro je prišlo do popolnega sporazuma glede vseh točk bodoče meje med obema državama. Včeraj je bil podpisan tozadevni protokol, dočim se pogajanja glede drugih točk še nadaljujejo. Upanje gotovih krogov, da pride do spora med Srbijo in Črno goro zaradi Prizrena, se je tedaj tudi izjalovilo.

Srbsko-grška meja.

Kakor poročajo iz Soluna, so grške oblasti zapustile mesto Doiran ter predale mesto srbskim vojaškim in civilnim oblastim.

Glede okolice Gevgelija se vrše pogajanja med Grško in Srbijo, ravno tako tudi glede južnega Prespanskega jezera. Upati je, da se vsa ta vprašanja rešijo v najkrajšem času v obojestransko zadovoljnost.

Štajersko.

Iz Trbovelj. Paberki iz katoliškega shoda. Ko je pisal in poročal »Slovenec« o nedeljskem strankarskem sprejemanju, smo zamenjali čakali tudi, kdaj pridejo na vrsto trbovski klerikalni knapi ali po domače »ajmohtarji«, katerih se je udeležilo te originalne procesije celih 20. »Slovenec« jih v tem poročilu niti ne omeni, ampak poln hvale in slave je do nekkih nemških knapov iz rajha. Pa ne, ko bi »Slovenec« mislil, da so ti trbovski knapi bili iz Nemčije, toda mogoče, saj je tudi neke jahače z Viča ali St. Vida zamenjal z jezdecem iz Ziljske doline na Koroškem. Nam se čudno zdi, da se dajo ubogi »Slovenčevci« bralci tako vleči in farbat kar na debelo. Da pa ne bode kdo mislil, da so ti knapovski udeleženci res zastopali naše spoštovanja vredno napredno rudarstvo, naj omenimo, da je vodil te dozdevne knape hišnik Zupan v rudarski uniformi, katere še nositi ne sme, ker on rogov ali jamskega dela sploh ni nikdar okusil. On samo skrbi krog rudarskih hiš, da je snaga, katere pa zelo pogrešamo in da se gnojne jame in greznice spraznjujejo vsaki mesec. Dalje so zastopali trbovske knape rudniški pisarji a la Lojz Božič, ki ne pozna drugega krampa, kakor peresnik, pa še tistega le za veliko silo vihti v svoji kanceliji in posojilnici. Thoraj tudi tukaj se vidi, da so se na shodu in sprevedu postavljale in šopirile edino le srake in čuki s pavjim perjem. »Pazniško in delavsko podporno društvo« in njegovega predsednika g. Ivan Pleskoviča pa javno vprašamo, če so ti udeležniki in posilisti zastopniki trbovskih knapov za stopali to društvo ali so to storili na svojo roko, kar bi bilo seveda v tem slučaju brezpomembno, in prvem slučaju pa bi radi, da smo enkrat na jasnem radi tega društva. V boljšo ilustracijo moči naših bori »ajmohtarjev« med trbovskim rudarstvom pribijemo dejstvo, da je bilo izvoljenih pri volitvah volilnih mož v »Bratovsko skladnico« vseh 52 mož soc. demokratov — a klerikalni in Miklavževi širokoustneži so padli pod klopi ali da povemo po knapovski za »volm«.

Selnica ob Dravi. Sokolska slavnost. 7. septembra praznuje odsek mariborskega Sokola v Selnici svojo obletnico. Ob tej priliki priredi veliko ljudsko slavnost z javnim nastopom bratskih društev v Mariboru in St. Lenartu. Ponovno opozarjamo na ta izlet ter zlasti vabimo sl. občinstvo v Mariboru, da se ga v obilnem številu udeleži. Zveza z vlakom je jako ugodna. Odhod iz Maribora popoldan ob 1. uri 20 min. ali 2. uri 18 min., prihod v Maribor zvečer ob 9. uri 16 min. ali 11. uri 25 min. Od kolodvora v Rušah do Selnice vodi lepa vozna cesta in je pešhoda kratke pol ure. Pešizletniki rabijo iz Maribora do Selnice ob zmerem korakanju 2 in pol ure. Na željo se preskrbi za povratek v Maribor tudi skupen voz. Priprave so v najboljšem teku. Zabave bodo dovolj tako da vsakdo pride na svoj račun. Srečolov obsega 200 prav lepih pripravnih dobikov. 7. septembra torej na svidenje v Selnici. Na zdar!

Sv. Peter pod Sv. Gorami. Običajni živinski sejm na Sv. Gorah vrši se letos 9. septembra.

Popravek. V »Zahvalo« Božidar Flegeričevih čestilcev se je vrnila v 198. šte. našega lista neželena pomota. Namesto besed »Posebej omenjamo veleč. gg. vladnega svetnika And. I. Križana iz Varaždina bi morale stati besede »Posebej omenjamo veleč. gospoda vladnega svetnika And. Senekoviča in notarja Aleks. Hudovernika iz Ljubljane ter prof. dr. I. Križana iz Varaždina.«

Koroško.

Avtomobil zgorel. Na državni cesti iz Beljaka v Celovec se je vnel pri Mlinem avtomobil tvrde Leitner v Sentvidu ob Glini. Avtomobil je popolnoma zgorel, potniki so se rešili in so ostali nepoškodovani.

Nesreča na manevru. V bolnišnico v Beljak so pripeljali težko ranjenega rezervista, ki je oče dveh nepreskrbljenih otrok. Ustrelil ga je vsled neprevidnosti njegov tovariš in ga zadel v desno stegno. Stanje ranjenega je zelo nevarno.

Nepreviden vojaški kolesar. V Paternjanu je podrl na tla do sedaj še neznan vojaški kolesar starko, mater tamošnjega krojaškega mojstra Meitnerja. Žena si je pretresla možgane in bo le težko okrevala.

Pobegla šivilja. Šivilja Katarina Feistritz v Beljaku je v zadnjih treh mesecih naročila in dobila od dunajske tvrdke Lieblich za 685 K 84 v raznega blaga. Plačala je samo enkrat 10 kron. Ko je prišel v soboto potnik tvrde, da bi poravnal s šiviljo račun, je zvedel, da je šivilja že 21. t. m. odpotovala. Svojemu sinu, ki je ostal v Beljaku je pisala pred par dnevi dopisnico iz Konstancie.

Primorsko.

Iz poštne službe. Za višje poštne oficijale so imenovani: Kaz. Beltram v Gorici in E. Hreglich, W. Holška, Ivan Schmutz, Her. Bernardis, Henrik Rossi, Ivan Bottinelli, Franc Globočnik in Ot. Wittliha v Trstu.

Umrl je v bolnišnici v Gorici avskultant okroglega sodišča v Gorici g. K. Kavčič.

Lovska statistika na Goriškem. Glasom lovske statistike, ki so jo postavili za Goriško v Gorici, Goriška glede lovskega plena ne zaostaja ravno veliko za drugimi provincijami. Lansko leto so postrelili: 5 koz, 126 srn, 5225 zajcev, 88 kun, 198 podlasic, 26 dihurjev, 265 lisic, 16 vidr, 18 divjih mačk, 64 jabecev, 5 orlov, 514 sokolov, 26 čukov, 40 jastrebov, 5 petelinov, 315 fazanov, 35 rac, 20 gosi, 213 šnefov, 1330 jerebic, 1450 prepelic, 17 gozdnih jerebic, 1161 vran in kavk in 260 veveric.

Nemško izzivanje na slovenski zemlji. Nemški železničarji v Gorici, ki bi morali biti pred vsem mirni in zadovoljni, da služijo svoj kruh na slovenski zemlji in med Slovenci, so postali prevzetni in so se udingali nemškim bojnim četam, da jim pomagajo zavojevati slovensko ozemlje. Kako se to strinja z njihovo službo, si vsak lahko misli. Pametni, previdni in pošteni nemški železničarji, ki bivajo že delj časa med nami, to počenjanje svojih mlajših tovarišev strogo obsojajo. Star železničar, ki je že 9 let na slovenski zemlji, se je izrazil napram svojim tovarišem: Toliko časa sem že med Slovenci, toda niti enkrat nisem bil insultiran, zasramovan ali preziran. Veseli bodite, da imate na slovenski zemlji kruh, Slovenci so prijazni in vas ne bodo oropali materinega jezika, kar hočejo storiti izvestni vaši pristaši, ki krajevo otroke slovenskih staršev in jih pošiljajo v nemške šole in ki z raznimi nasilji prisilijo tudi odrasle,

da postanejo poturice. Slovenci so pošteni in mirni, toda če jim bode plačali njihovo gostoljubnost in prijaznost na tak način, vam bodo opravičeno vrnilo milo za drago. Tako govore pametni železničarji. Ostali pa so se udingali posebno na Primorskem velikomemškemu propagatorju Wieserju. Ni dovolj, da ti ljudje dosledno in javno prezirajo kot tuji na slovenski zemlji ne samo svojega slovenskega tovariša, marveč tudi potnike in stranke, ki plačajo in cel narod. Pod patronanco višjih kolovodij nemškega Verbanda jim je dovoljeno vse. Sedaj so si napravili nemški železničarji v Gorici svojo zastavo. Pustimo jim radi toveselje, če imajo dosti denarja za tak šport. Ne pustimo pa jim, da bi se že takoj pri razvijtu te zastave zasramovalo in izzivalo na slovenski zemlji slovensko prebivalstvo. V najmanjšem nemškem ali nemškutarškem gnezdu se smatra razvijte ali razobešene slovenske zastave za hudodelstvo in oblasti se vedno z vso verno zavzamejo pod pretvezo javnega reda in miru, za to, da preprečijo vsako slovensko manifestacijo in to če ne gre drugače tudi s silo. Tu pa hoče peščica nemških železničarjev v slovenskem mestu Gorici na javnem trgu razvijte svojo nemško zastavo. K ti slavnosti so povabili seveda tudi razna nemška pevška društva iz Beljaka, Celovca itd., ki naj bi pela na slovenskem trgu povodno razvijte nemške zastave. To je višek nesramnosti. Opozarjamo oblasti, da tudi tu ukrenejo vse potrebno za javni red in mir. »Soča« od sobote dne 30. avgusta piše tozadevno med drugim tudi sledeče: »Svetujemo prav resno, naj opustijo to provokacijo Slovencev v Gorici! Razvijte zastave Nemcev in dohoda naših skrajnih nemških sovražnikov iz Koroške v Gorico ne moremo in ne smemo dopustiti na noben način. V ljudstvu našem v Gorici in okolici vre vspricho takega zasramovanja.«

Tržaški Slovenci in namestniški odloki glede inozemcev v javnih službah. Poročali smo že, da se je vnela v zadnji seji občinskega sveta tržaškega zelo burna in ostra debata glede predloga justičnega odseka, ki je zahteval, da se vloži proti znanim odlokom tržaškega nameštstva rekurz na notranje ministrstvo. Povodom te debate je govoril v imenu Slovencev dr. Wilfan, ki je v kratkem in jedrnatem govoru zavrnil vse argumente izvestne laške večine. V svojem res stvarnem govoru je poudarjal med drugim posebno sledeče: Občinska uprava ne razmišlja, ali zahtevajo javni interesi meščanov, da se napravi konec stanju, škodljivemu za domače prebivalstvo. Vzrok je v tem, da se laška večina čuti prizadeto na svojih življenjskih in najbolj občutljivih mestih. Večina hoče vzeti Tržačanom Trst in ga izročiti regnicolom iz Italije. Zadel je s temi odloki njih sistem, ki gotovo ni avstrijski in ki se gotovo ne strija tudi ne s priručnimi zunanje-političnimi odnosi med Italijo in Avstrijo. Večini ni pri srcu avtonomija občine. Sistema importacije na občini tržaški ne smemo trpeti in ni bilo prvič v avgustu l. 1913, da se je zahtevalo, da naj se pusti Trst Tržačanom in da naj občinske posle upravljajo Tržačani. V tendenci ni torej nič novega, ampak novo je, da je prišel enkrat vladni faktor, ki ima toliko srčnosti, da je storil svojo dolžnost. Na teh odlokih ni obžalovati ničesar drugega nego to, da je avstrijska vlada čakala do l. 1913, da vsaj deloma stori svojo dolžnost in popravi zgrešeno. Ljubše nam je, da se občinska avtonomija tržaška nahaja v rokah avstrijske vlade nego pa, da je avstrijska vlada odvisna od italijanske vlade. V tem oziru je zanimivo tudi če primerjamo postopanje tržaškega magistrata, katero je trpela avstrijska vlada do sedaj s postopanjem drugih držav. (Kako postopajo Italijani s tujimi državljani smo že povedali v eni prejšnjih števk.) Govornik je navedel Francijo, ki ne dopušča tujih podanikov niti v privatnih službah, Prusijo, ki izganja na tisoče tujih delavcev in Zedinjene države ameriške, ki se upirajo na vse kripke importacije Japoncev in tudi Evropejcev. — To je v interesu države. In te interese naj bi Avstrija prezrla in naj bi postala kot refugium pecatorum vseh inozemcev posebno Italijanov. Ta govor je silno razkazil laško večino, toda nič jim ne pomagajo več njihova zasramovanja in zasmehovanja, adresirana na Slovane in na vlado, kajti pravica mora priti na dan in avstrijska vlada mora ostati sami sebi zvesta!

»Piccolov« korektor, regnicolo Fritelli, obsojen zaradi tatvine. Pred kratkim smo poročali, da so prijeli v Trstu znanega in silno zagrizenega laškega agitatorja Fritellija zaradi sokrivde tatvine, katero je izvršila njegova ljubica, mlado neizku-

šeno dekle, Ida Ehmmanova, doma iz Štajerskega, uslužbena pri tržaškem trgovcu Nikoli Buranelli. Fritelli je zapeljal mlado dekle, živel pri nji v odsotnosti njenih delodajalcev udobno v stanovanju Buranella in rabil celo s svojo ljubico njegovo posteljo, kjer je dobil gospodar drugi dan nepobitne žive dokaze tujega obiska. S Fritellijem pa je izginil tudi briljantni uhan, vreden 300 kron. Dekle se je drugi dan iz strahu in kesa zastripilo, toda posrečila se je rešitev. Prvotno je Ehmmanova trdila, da je ukradel uhan njen ljubček in da se je hotela zastripiti, ker se vali krivdo na njo in ker ji Fritelli ni hotel vrniti uhana. Pri sodni obravnavi je dekle priznalo, da je stalo popolnoma pod vplivom Fritellija in da je ukradlo uhan, katerega je pozneje odnesel Fritelli baže k nekemu zlatarju. Fritelli se zagovarja, da je res nesel uhan zlatarju, da ga pa ni mogel rešiti, ker je izgubil prejemni listek. Fritellija je opisala policija zelo slabo z dostavkom, da je znan politični agitator in nagnjen k tatvini. Sodišče je obsodilo zaradi tatvine Ehmmanovo na 2 meseca ječe, Fritellija pa kot sokrivca na šest tednov. Ker policija običajno izganja zaradi tatvine obsojene inozemce, bo moral odkuriti po prestani kazni tudi vrli korektor »Piccola« v blaženo že odrešeno Italijo.

K vojaški nesreči v Pulju. Stanje težko ranjenega špecialnega delavca Gregoriča se je toliko zboljšalo, da se lahko upa, če ne bo kakih novih komplikacij, da bo okreval. Tudi stanje ostalih ranjenecv se je izdatno zboljšalo.

Dvignjena jadralnica. V notranjem pristanišču na Reki so dvignili pred kratkem vsled trčenja z nekim parnikom potopljeno jadralnico »Romolo II.«

Dnevne vesti.

»Slovenčevci« poslovilni vzdihljaji za katoliškim shodom. Dan 24. avgusta, dan katoliškega spreveda in večer vsakovrstnih nespodobnosti, ostane klerikalnem pač še dolgo v spominu, in to v neprijetnem spominu. Nič tega se ni izpolnilo, kar so upali in pričakovali, pač pa so jim gotovi dogodki povzročili veliko moralno škodo in jih hudo kompromitirali. Med razumejšimi duhovniki je spoznanje splošno, da je bil katoliški shod nesrečno aranžiran in posledica tega spoznanja je velik moralčen maček. Tudi »Slovenca« je tako glava bolela, da je šele v soboto k sebi prišel in mogel izpregovoriti. Da ne napada svojih lastnih prireditev in svojih lastnih ljudi, je naravno, a ostal je skromen in nekako potr. Za katoliškim shodom je poslal nekaj poslovnih vzdihljajev, sicer pa se mu pozna, da želi, naj bi bil že konec vsega govorjenja in razpravljanja o tej nesrečni priredbi. Nič čudnega ni, da se dela »Slovenec« tudi zelo zadovoljnega s številom razobešenih zastav in s sprejemom udeležnikov, a njegove pridige o gostoljubnosti in njegovo srdito zabavljanje na te preklicane liberalce kaže, da je njegova zadovoljnost samo navidezna. Sicer pa je v tem oziru vsako prekanje toliko bolj odveč, ker vidi lahko vsak na svoje oči, da katoliški shod na razmere v Ljubljani ni imel niti najmanjšega slabega vpliva, pač pa je utrdil v naprednem prebivalstvu odpor zoper klerikalna prizadevanja. Klerikalci so spoznali, da v Ljubljani nimajo ničesar iskati in več kakor gotovo je, da vsaj deset let ne bodo poskusili takega naskoka, kakor dne 24. avgusta.

»Prazne marnje.« »Slovenca« se sanja, da je napredna stranka pritiskala na svoje somišljenike, naj ne obesijo zastav, naj ne dajo udeležnikom katoliškega shoda ne hrane, ne stanovanj in vrag vedi kaj še vse. To so same neumne čenče! Napredna stranka je od vsega začetka stala na prav praktičnem stališču. Rekla je: Če pripeljejo klerikalci par tisoč ljudi v mesto, bodo tudi nekateri naši ljudje kaj zaslužili — torej nimamo nobenega vzroka shod motiti, ali mu delati kake težave. Kdor more kaj zaslužiti, naj zasluži. — Dalje pa si je stranka rekla: Katoliški shod je politična in strankarska prireditev, napredna proti naprednemu prebivalstvu in taki prireditvi ne sme napredna stranka delati štafaže — zato naj se ne razobešijo zastave in naj se udeležniki ne pozdravljajo. — To je bilo vse, kar je storila napredna stranka. O kakem pritisku še govora ni. Klerikalci so pač letali po hišah, prosili, rotili in grozili, a napredna stranka se še ganila ni, zanašala se je na disciplino in zavednost svojih pristavev in, če odštejemo par izjem, se v svojem pričakovanju ni varala. Brez pritiska in prigovarjanja iz lastnega nagiba, iz zvestobe do stranke, so naprednjaki poslušali glas svojega vodstva navzlic vsemu klerikal-

nemu terorizmu. In to je bil najlepši pojav dne 24. avgusta!

»Drago bomo plačali in do smrti nam klerikalci ne bodo pozabili, da nismo zamočali tistih škandalov, ki so se zgodili na katoliškem shodu. Tako nam obeta »Slovenec«. Pri tem se drzne sumničiti resničnost naših zelo diskretnih in prizanesljivih poročil ter jih imenovati izmišljene anekdote. To je pa že malo preveč. Za vse, kar smo poročali, imamo pričče. Povemo kar brez ovinkov, da smo nalašč naprosili ljudi, da so početje udeležnikov katoliškega shoda nadzorovali. Če »Slovenca« ravno mika, mu povemo lahko še prav lepe stvari in tudi s kakimi imeni mu lahko postrežemo. Pred katoliškim shodom je klerikalno časopisje provokantno pisarilo o krščanskem življenju in zaničevalo liberalce na vse načine. Reklo se je, da bo katoliški shod povzdignil krščansko življenje. No, smo si pa malo ogledali to krščansko življenje in povedali svojim ljudem, kako izgleda. Takih pijancev in razuzdancv Ljubljana še ni videla. Sicer pa, kakor rečeno, če želi »Slovenec«, pa še kaj povemo, gradiva je še dovolj!

»Slovenska Matica« ni razobesila zastave za katoliški shod in zato jo »Slovenec« napada. Klerikalno glasilo stoji na stališču, da bi bila morala »Matica« iz ozirov do svojih klerikalnih članov razobešiti zastavo. Lej, lej, kake predprijave zahtevajo klerikalci zase. Kdor pregleda imenik članov »Slovenske Matice«, spozna na prvi pogled, da so klerikalci v veliki manjšini. Vzlic temu pa zahteva »Slovenec«, da bi morala »Matica« briskirati večino svojih članov na ljubo manjšini. Ti časi pa so že minili, ko so si morali naprednjaki vse dopasti pustiti. »Matica« je politično nevtralna in bo tudi ostala; če pa klerikalcem morda ni všeč, da je »Matica« tako nevtralna in da jemlje vedno najnežnejše oziroma klerikalce, si pa naj pomagajo, kakor se jim zdi.

»Sokolski cvetlični dan.« Klerikalno glasilo pozivlje svoje somišljenike, naj na sokolski cvetlični dan nič ne darujejo. Nič se ne razburjajte, čestite krščanske duše, ki ste za katoliški shod hodile z revolverjem od trgovine do trgovine in izsiljevale denar od liberalcev. Ljudje so že navajeni, da se pri cvetličnih dnevih ogibljejo klerikalcev in to tudi ni težko, ker se takega človeka že od daleč pozna. Sicer pa klerikalci med seboj še za svoje lastne priredbe nič ne morejo nabrati in fehtajo vedno pri liberalcih, kaj še, da bi potem dajali za Sokola. Naj si »Slovenec« le prihrani svoje vpitje: Klerikalci še tako nič ne da in zato ga tudi nihče nič ne prosi.

»Tudi »Gorenjec« se je umaknil obravnavi. Za danes je bila določena porotna obravnava o tožbi, ki jo je po svojem zastopniku g. dr. Korkalju vložila g. Kamila Theimerjeva proti častivrednemu grobokopu in odgovornemu uredniku katoliškega »Gorenjca«. Vse po zakonu predpisane formalnosti so bile izpolnjene; tožencu je bila dostavljena obtožnica in uradoma je bil obveščen o dnevu in uri obravnave — nobenega zadržka ni bilo. Toda glej, grobokop in odgovorni urednik »Gorenjca« je v zadnji uri seveda na povlečje začutil potrebo prositi za delegacijo drugega porotnega sodišča. Ker je seveda izključeno, da bi bila ta prošnja pravočasno rešena, je sodišče moralo za danes določeno obravnavo preložiti. Kakšen strah morajo klerikalci imeti pred obravnavami o tožbah g. Kamile Theimerjeve! Te zvijače in ti begi pa kažejo tudi, na kako nizki stopnji se nahaja klerikalna žurnalistika. Ti katoliški listi napadajo in žalijo, kadar pa je treba stopiti pred sodišče in dokaz resnice doprinesti, tedaj jo pa odkurijo! In take nespodobne liste spremlja pri njih početju — škofov blagoslov!

»Kmetijski večak Bartol.« Kakor znano, je deželni odbor nastavljal deželnega poslanca Bartola za kmetijskega večaka v VI. plačilnem razredu deželnih uradnikov, kar je enako IX. plačilnemu razredu državnih uradnikov. Ko je bil Bartol že imenovan, je prišlo na dan, da nima za mesto »kmetijskega večaka« potrebnih zmožnosti in da tudi nima nobenih študij ter da je bil nastavljen samo da se ga preskrbi. Nevoljo, ki jo je vzbudil ta slučaj, bi klerikalna stranka rada potolažila z malo zvijačo. V »Slovenca« pravi, da je bilo Bartolovo imenovanje v dež. odboru sklenjeno soglasno. Ne tako hitro, gospode. Dež. glavni je imel kot personalni referent naročilo, da dobi kmetijskega večaka. Že v eni

prejšnjih sej je omenjal, da je težko dobiti tako osebo; v tisti seji, v kateri je bil imenovan Bartol, je poročal, da ni mogel dobiti nobenega strokovnjaka razum Bartola, vključno temu, da se je trudil ga dobiti. Dež. glavar je predlagal, naj se Bartol imenuje. Dež. odbornik g. dr. Novak temu predlogu res ni ugovarjal, ker ni vedel za nobenega petenta, ki bi reflektiral na to mesto in je bil Bartol edini, ki se je potegoval za to službo, glasoval pa tudi ni za predlog dr. Susteršiča, ker se glasovanje sploh ni vršilo, kajti večina se je pridružila dež. glavarju, sam pa ni vedel za nobenega prošila in se je vsled tega vzdržal vsake besede. Ker je bila večina odločena nastaviti Bartola in ker se je uradoma zatrjevalo, da je Bartol strokovnjak, za drugega petenta pa g. dr. Novak ni vedel, mu pač ni preostalo nič drugega, kako da se molče dopusti, naj stori večina kar hoče. Zdaj seveda se je izkazalo, da za večino dež. odbora niso bili merodajni stvarni nagibi, nego da je nastavlja g. Bartola samo da mu pomaga, dasi ni strokovnjak, ker nima ne šolske, še manj pa strokovne izobrazbe in prakse. S tem je večina dež. odbora jasno dokumentirala, da ali se pojma nima o nalogah kmetijskega večšaka, niti o tem, kaj dandanes kranjski kmetovalci od deželnih kmetijskih uradnikov zahtevajo ali pa da mu je vse to zadnja briga!

— **»Laibacherica«** je uradni list. Zaradi njene borne vsebine je pač nihče v roke ne vzame, kvečjemu kaka stara teta, ki se ji možgani kisajo; naročeni so nanjo le tisti, ki jo morajo imeti zaradi uradnih naznanil. Kako pa pridejo ti ljudje do tega, da se jim zdaj vsiljuje pod okriljem uradnega lista nemškutarski »Domačina«? Razni naročniki uradnega lista dobivajo namreč kar naenkrat tudi »Domačina«, dasi ga niso naročili. Ali je mar ta listič postal priloga »Laibacherice«? Na »Domačinu« to sicer ni zapisano, a kakor že prej, tako so tudi to soboto razni naročniki dobili »Laibacherico« priloženega »Domačina«. Taka nesramnost. Naročili so in plačali uradni list in si odločno prepovedujejo, da bi se jim z uradnim listom vred vsiljeval, pošiljal še kak »Domačin«.

— **Iz seje dež. odbora dne 30. avgusta.** Podpora v znesku 1400 K se dovoli Rafaelovi družbi. — Stavbno uredbo se naroči, da izdela načrte za popravo mostu čez Soro na okrajni cesti Žiri - Idrija. — Izvolitev dr. Gregoriča za deželnega poslanca se po uradnih podatkih o številu glasov vzame na znanje. — Prošnja šolskega odbora obrtno-nadaljevalne šole v Novem mestu za podporo se odkloni z večino glasov. — **Deželno orožniško poveljništvo.** Ritmoister Filip Reya p. l. Casteletto iz Ljubljane in nadporočnik Gustav Pollack v Celovcu sta bila vzajemno transferirana. Stotnik - računovodja Josip Kerkert je bil premeščen iz Ljubljane v Linc, stotnik - računovodja Ignacij Rotter pa iz Brna v Ljubljano. Major Rudolf Bregenzer, ki je bil svoj čas tudi v Ljubljani, je stopil v trajni pokoj.

— **Iz politične gozdarske službe.** Komisar finančnega nadzorstva I. razreda Ivan Urbas v Novem mestu je premeščen na lastno prošnjo v Maribor ter se mu je poverila gozdarska služba politične uprave v gozdarskem okrožju Maribor II.

— **Od politične veterinarske službe.** Živnozdravnik Ivan Demšar v Litiji je imenovan ad personam za višjega živnozdravnika.

— **Iz ljudskošolske službe.** Suplentka Jospina Demšarjeva je imenovana za provizorično učiteljico na šestrazredni ljudski šoli v Št. Vidu nad Ljubljano. Absolventka Albina Levstikova je pripuščena k brezplačni praksi na ljudski šoli na Vrhniki in istotako absolventka Marija Petričeva za Borovnico. Suplentka Ana Debelakova v Litiji je imenovana za provizorično učiteljico na šestrazrednici v Toplicah.

— **Kranjski dež. odbor** je na Mahrovem trgovskem zavodu ustanovil pet prvih mest za gojence nemške narodnosti s Kranjskega!

— **Inženir Ignacij Šega**, nadzornik južne železnice je podaril 10 K za podporni sklad društva jugoslovanskih železniških uradnikov, ker ga je znano renegatsko ščene obljalo v oslovskih štimcah.

— **Na ljubljanski pošti** ne vedo kako se piše ime največjega slovenskega pesnika, kajti pri oknu za oddajo brzojav se blišči v velikih črkah med drugim nemško - slovenskim besedilom glede uradnih ur tudi »Prescherengasse«. Upraviteljstvo ljubljanske pošte prvič ne ve, da v Ljubljani ni več nobenih »Gasse«, »Strasse« itd. in drugič je pravi škandal, da pusti leta in leta tako

spakedranko nabito v javnem lokalu. Prizadete faktorje pozivljamo, da si blagovole ogledati pravilno pisavo ulice, v kateri ravno stoji poštno poslopje in na tem poslopiju sta nabiti ulična in hišna tablica z edino pravilno označbo: **Prešernova ulica.**

— **Čudno postopanje klerikalnega obč. svetnika.** Pred par dnevi se je neki mesar jezil, ker so kmeti spričo katoliškega shoda tako zelo podražili živino. Povedal je to precej krepko, kar je lahko razumljivo. Godilo se je to v znani gostilni. Pri bližnji mizi je sedel davčni nadupravitelj in klerikalni obč. svetnik g. Lilleg, ki je skočil kakor da bi ga piličla osa, ter zahteval, da se mu pove ime tega — »nesramneža«. Menda si g. nadupravitelj domišljuje, da ima že kako policijsko funkcijo.

— **Poziv na upnike »Glavne posojilnice«.** »Laibacher Zeitung« prinaša sledeči poziv: Likvidacijski odbor je že junija t. l. pozval člane, da podpišejo njim prisojene zneske, da se doseže čim prej sporazum z upniki. Ker se večina članov še do danes ni odzvala temu povabilu, jih prosimo še enkrat v njih lastnem interesu, da pošljejo svoje izjave. V najkrajšem času se lahko sklene konkurs in s tem je odvzeta tudi možnost poravnave, ker upniki ne čakajo z eksekucijami, marveč bi člane takoj eksekvirali. Trezni premislek sam narekuje članom, da jih more samo sporazum obvarovati pred popolnim runom; zato naj pospešuje vsak član hitro in s kolikor možno visokimi prispevki sporazumno akcijo. — Ob enem prosi likvidacijski odbor enako nujno vlagatelje, da naj pridejo v društveno pisarno ter podpišejo sporazum, oziroma se obrnejo pisмено do odbora, da se jim pošljejo dotične izjave. Da se doseže sporazum je morda še v večjem interesu upnikov, ker bi sicer večina izgubila vse vloge do deleža iz konkurznega sklada.

— **Na adresu državne policije.** Bilo je v nedeljo zvečer okoli pol 9. ure, ko so opazovali nasproti gostilne pri »Raci« v Šiški gotovi ljudje, ki so kot priče na razpolago, sledeči jako mučen prizor: Po državni cesti so pripeljali trije kolesarji. Bilo je že precej temno in zadnji je bil brez luči. Stražnik, štev. 59, je to opazil, in pričakal zadnjega kolesarja. Brez opomina in klica mu je nastavlil nogo, nakar je mož padel in obležal v grabnu skoraj 2 minuti, ne da bi se ganil. Ko so očividci, ki so se silno zgražali nad tem sirovim in nezakonitim postopanjem državnega policista, moža postavili opozirili na njegov zločin, je stražnik ponesrečenca dvignil in ga je šele na zahtevo navzočih odpeljal na stražnico. Kdo je bil ponesrečenec, še ni znano, pozna ga pa gotovo policija. Gotovo je tudi, da se bo od gotove strani podalo drugačno poročilo, toda faktum je, kar smo zabeležili, in zahtevamo tozadavnega pojasnila. Dotičniku pa, ki je bil tako sirov in protizakonito sprejet od stražnika in gotovo tudi poškodovan, svetujemo, da naj gre k zdravniku, odnosno v bolnišnico in naj celo stvar objavi, kot se je zgodila in naj zahteva tudi primerno odškodnino.

— **Vojaški temini.** Kakor se zahtuje v vojaških krogih, bodo vpoklicani letos rekruti za 7. oktober, nadomestni rezervisti pa za 9. oktober. Enoletni prostovoljci nastopijo vojaško službo 1. oktobra.

— **Uradno zastopstvo c. kr. centralne komisije za varstvo spomenikov** se preseli s 1. septembrom t. l. na Miklošičevo cesto, št. 18. II. nadstropje. Uradne ure ostanejo kot do sedaj (v kolikor nima zastopnik na deželi opravila) vsak dan od 9.—12. in od 1.—3. ure.

— **Ne mečite denarja stran za slabo blago,** kajti slabo blago kupovati je največji luksuz. Samo za dobro blago denar ni po nepotrebnem stran vržen. Zato vse naše gospodinjke kupujejo najraje Kolinsko kavno primes, kajti prav dobro vedo, da je Kolinska kavna primes najboljša blago te vrste, kavni pridelatek, ki da kavi vse one priključne lastnosti, zaradi katerih kavo tako cenimo. Kolinska kavna primes je pa obenem tudi edino pristno domače blago te vrste, in zato tem bolj vredna priporočila. Pazite na varstveno znamko »Sokol«, kajti le v zavrtkih s to varstveno znamko je res pristna domača in izvrstna Kolinska kavna primes.

— **Cvet in sad.** G. Alojzij Vašič je vtrgal na Brezovici na eni veji jabolčni cvet in zrelo jabolko.

— **Lep balij** so v soboto popoldne peljali skozi Ljubljano iz Babne gorice na Pšato pri Sv. Jakobu ob Savi. Od tam je šel pred časom nek fant v Ameriko, kjer je imel srečo, da si je v teku let nahniral okoli 20.000 K, s katerimi je potem na Pšati kupil posestvo ter si tako ustvaril ekstenzijo. Njegovo fantovstvo se sicer na-

giba že proti jeseni, a je kljub temu našel svoji starosti primerno družico, ki je, kakor so ženske naglo izvo-hale tudi prinesla v srečno gnezdnico 8000 K in dva voza pohištva. Bala je bila zelo lepa ter je vsebovala vse. Dva dobro naložena voza pohištva, postelje, omare, kuhinjska in druga potrebna posoda, škafi, mlekarški voziček, stroj za čiščenje žita in sploh vse kar spada k hiši, tudi petelin je bil po stari kranjski navadi zraven, je bilo lepo naloženo na dveh vozovih, na katerih so bili mlaji okrašeni s slovenskimi zastavami in trakovi, spredaj pa je sedela kapeja ad hoc ter igrala »kakor angeljci v raju«, posebno »bajs« je tako priti-skal, da je imel, kakor buča debela lica. Pri ovinku na Nadvojvode Friderika cesti je prvi voz šel proti mestu po Karlovski cesti, za katerim se je peljal tudi ženin, zadnji pa je zavil na Nadvojvode Friderika cesto — tedaj je bilo takoj nekaj ameri-kanskega zraven, kar pa ženinu ni prav nič kalilo veselja. Ko so se na Dolenjski cesti pri Česnovarju z vo-zovi ustavili in še nekoliko prilili, se je nabralo takoj mnogo občinstva, ki je z zanimanjem opazovalo lepe na-rodne običaje.

— **Občinski posredovalni uradi na Kranjskem** so se ustanovili in so za-svečeli poslovati: v Veliki Loki dne 28. svečana, — v Dobrničah pri Treb-njem dne 4. aprila, — pri Sv. Križu pri Trziču dne 7. junija, — v Treb-njem dne 8. junija, — na Mirni dne 16. junija, — v Št. Vidu pri Vipavi, dne 26. junija za kraje: Št. Vid, Ore-hovica, Podbreg, Hraše, Škrilje, Pod-boršt, Dobrava, Podbrje, Poreče in Nanos ter isti dan v Logičah za kra-je: Lozice, Podgrič in Zvanuti. Tudi v Vipavi sami se je ustanovil občin-ski posredovalni urad dne 26. junija in v Dedendolu pri Višnji gori dne 10. julija.

— **Vlomi okoli Št. Petra pri Novem mestu.** Dne 17. avgusta je bila po dolgem času zopet enkrat lepa noč. Fantje so se odpravljali vasovat. To priliko so porabili tatovi, da so vlo-mili v Št. Petru na ležišču obeh hlap-cev Franceta Stampfelnja in Jožo Potočarja ter so jima odnesli malo-dane vso obleko, kar sta jo imela. Isto noč so vlomili najbrže isti zli-kovci pri posestniku Jancu na Leš-nici. Nabrali so si različne obleke, kolikor so si je upali nesti, toda tedaj prideta domov Anton Janc in Anton Rifelj, ki sta prepolita tatove in jih gnala v divjem begu proti Novemu mestu. Pri Jancu so pustili culo oble-ke v vrednosti okoli 100 K in en dež-nik, drugo so odnesli in srečno ušli. Vsa škoda znaša nad 200 K.

— **Kravi je »zacoprata«, da ni ime-la mleka.** Kmetič je imel dosti otrok, pa jim ni imel dati mleka. V hlevu je imel dvoje krav, ali kaj, ko pa niste imeli mleka. Ni mu preostajalo dru-gega, kakor iti v semenj in kupiti molzno kravo. Dne 8. maja je bil v bližnjem kraju semenj. Tam je kma-lu staknil pripravno kravico; ni bila velika in tudi draga ne, toda imela je po zatrdilu prodajalca najmanj po 8 litrov mleka na dan. Prodajalec je jamčil za to in je rekel pred pričami, da je drugače pripravljen vzeti kra-vo nazaj in povrniti denar. Ravno sta se hotela pobotati za kravo, ko prihi-ti zraven en možak in ena ženska. Slednja ponudi takoj za kravo pet kron več, in pozneje kupcu 10 K do-bička pri kravi, če jo prepusti njej. Seveda kupec ni hotel prepustiti krave. Tedaj pa je rekla ženska: »Le čakaj, ti mi nočeš prepustiti krave, ki ti vendar ponujam 10 K dobička. Jaz bom pa kravi zacoprata, da ne bo imela mleka in da bo še brcala pri molži. Spremljevalec pa je žens-ki pritrtil. Kmetič se je tem dovti-pom smejal in je vesel odvedel kra-vo domov. Prvi večer je imela kra-va okoli pet litrov mleka, prihodnje dneve pa le po 3 litre na dan. Kmet je takoj vedel, da so bili prodajalec, »coprnica« in njen možki spremlje-valetc sporazumljeni, da so mu pro-dali kravo z malo mlekom za kravo dobro molznico. Zahteval je denar nazaj in hotel vrniti kravo. Prodajal-ec se za to ni zmenil. Zdaj je pa to-žil kmetič prodajalca na razveljav-ljenje kup, a glej spaka, coprnica in njen spremljevalec sta prisegla, da je prodajalec le jamčil, da bo imela krava do osem litrov mleka na dan. Kmetič pa ni odnehal in je poklical na pomoč take priče, ki bodo panale coprnijo in coprnico, pa morda tudi njenega spremljevalca.

— **Umrl je v železnikih irhar** in po-sestnik g. Josip Košmelj v staro-sti 65 let. P. v. m.!

— **Z Jesenic nam pišejo:** Pri nas uči učitelj po imenu Salberger, ki se je v času svojega dolgega učitelje-vanja že precej udomačil. V zadnjem času, po smrti našega nadučitelja, pa je začel nekako ponosno hoditi, ker se menda domišljuje, da postane nadučitelj. Seveda je vnet Slomškar in najzvestejši družabnik župnika

Skubica. Mi bi ne bili proti temu, da postane nadučitelj, čeprav je kleri-kalec, vendar pa je glavni pogoj za dobrega pedagoga, da zna vzgajati, in ne pretepati mladino. Sicer pa povemo g. Salbergerju, da ni še vse pozabljeno, kar se je dogodilo zad-njih deset let njegovega službovanja. Če misli, da je spomin gotovih ljudi umrl, kakor je umrla neka oseba, ki mu je napravila mnogo dobrega, se zelo moti. In čeprav si je kupil zlate naočnike, vendar s temi ne bo niko-mur imponiral, vendar pa upamo, da bo skozi te naočnike vsaj videl ter se spomnil onih, katerim je v soro-du. Za danes dovolj!

— **Ogenj.** V soboto zvečer je nekaj pred 8. uro zvečer čuvaj na Gradu z enim strelom naznanil, da je ogenj v Bohoričevi ulici. Gorela je Berni-kova lopa, v kateri je tudi kozolec. Požarna bramba je bila takoj na licu mesta, ki pa ognja ni mogla pogasiti, ker je bilo vse leseno in že skoraj pogorelo do tal. Omejiti je mogla le, da se ogenj ni razširil na bližnja po-slopja. Poleg šupe sta zgorela tudi dva voza, dva prašiča so pa rešili. Pomagali so tudi domačini sami s tem, da so po strehah razgrnili mo-ke rjuhe. K požaru so prišli s svojo brizgalno žrebarji in sanitetni odde-lek. Za red je skrbelo vojaštvo 27. pešpolka, Alpini, žrebarji in sanite-ta, kakor tudi policija. Občinstva je prišlo k ognju vse polno. Kako je ogenj nastal, se ne ve, sumijo pa, da je bil podtaknen.

— **Konji splašili** so se v soboto po-poldne Drelsetovemu hlapcu Antonu Trletu; kateri je na Karlovski cesti padel z voza in mu je šlo zadnje ko-lo čez noge. Pri tem mu je počila ži-la vsled česar je močno krvavel. Prvo pomoč je dobil na Karlovski stražnici, potem pa so ga prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolniš-nico.

— **Zopet tatvina na trgu.** V soboto je bila na trgu Mariji Seduškovci iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imela 40 K denarja. Neko osumljenko so prijeli, a ni kazalo, da bi bil kak uspeh.

— **Koncert domobranske godbe** se vrši jutri od 4.—6. ure popoldne v restavrant - hotelu »Bellevue« v Sp. Šiški.

Društvena naznanila.

— **Sporod javne telovadbe na so-kolskem zletu na Vrhniki**, ki bo pri-hodnjo nedeljo 7. t. m. je sledeči: 1. Proste vaje naraščaja L. S. Ž. — 2. Vaje naraščaja L. S. Ž. na orodju. — 3. Proste vaje članstva (L. S. Ž. s sodelovanjem oddelkov iz drugih žup). — 4. Proste vaje članic (L. S. Ž. s sodelovanjem oddelkov iz dru-gih žup). — 5. Vaje članstva na oro-dju (L. S. Ž. in vrste iz drugih žup). — 6. Skupine naraščaja L. S. Ž. — 7. Telovadnih plesih Sokola v Ljubljani. — 8. Hkratne vaje in skupine na več bradljah L. S. Ž.

— **S. F. K. »Ilirija«** naznanja, da se vrši izredni občni zbor dne 15. sep-tembra 1913 ob pol 9. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma. Dnevni red. Poročilo blaginjaka in pre-glednikov. Sprememba pravil. Slu-čajnosti.

— **Ilirija II.** — **Kranj.** Včeraj po-poldne se je vršila nogometna tekma med drugim moštvom »Ilirije« in med kombiniranim gorenjskim moštvom. Gorenjsko moštvo je igralo dobro in da ni doseglo zmage je vzrok samo to, da je bila pomanjklj-va kombinacija, kar je navadna hiba kombiniranega moštva. Drugo moštvo Ilirije je bilo v tem oziru boljše. Igra je bila zanimiva in za ljubitelje tega športa zelo poučna. V prvi po-lovici igre je ostal uspeh neodločen. Rezultat je bil 2 : 2. V drugi polovici so igrali Gorenjci z veliko vneto, toda njihov trud je bil zaman. V 18. minutah so padli v njihovo škodo 4 goli. Za zadnji gol je nastalo nespo-razumljenje, vsled česar je sodnik dr. Berce igro zaključil. Udeležba ni bila posebno velika in žeteti bi bilo, da nudi naše občinstvo domačemu moštvu večjo pozornost.

Prosveta.

— **Koncert »Zaveze jugosl. učit. društev«.** Spored obsega izključno slovenske oziroma slovenske sklad-be ter nudi vsem glasboljubcem premembe v vseh oblikah. Izvajalo se bode 6 prelepih slovenskih narod-nih pesmi i. s. 3 za moški, 3 za me-šani zbor, solisti pa bodo izvajali ta-kisto ali slovenske ali slovanske skladbe. Gospa Costaperaria-Devova bode pela 3 otroške pes-mi; dve sta našega dičnega sklada-telja, učitelja Emila Adamiča in so jih objavili Novi Akordi, ena (»Božji volek«, besede O. Zupančiča) pa je Oskarja Deva, ki se iz-kazuje čimdalje plodovitejši sklada-telj za prelepe samospeve. Otroške

pesmi bode pelo namenoma, da po-kaže ne-le zbranemu učiteljstvu, ka-ko naj vadi in prednaša take pesmi v šoli ali s šolskim (otroškim) zho-rom, ampak tudi drugemu sl. občin-stvu, da moderna slovenska glasba, zastopana najbolj v Novih Akordih, neguje tudi pesmi te vrste. Naj bi glasboljubci slovenski starši naro-čali tudi Nove Akorde ter s tem, da negujejo po svoji deci slovensko pe-sem, pripomogli k procvitu sloven-ske glasbe. — Te tri pesmi se izvaja-jo javno prikrat. — Ostale 3 pesmi so slovanskih skladateljev: dve hr-vaški, ena ruska. — Izborni pianist g. Anton Trost izvajal bode orien-talsko fantazijo »Islamey« odličnega ruskega pianista M. Balakirewa, brat Anton Trosta, g. Ivan Trost, ki je Ljubljancem znan še kot od-lični gojenec »Glasbene Matice« iz produkcij gojencev in ki obeta kot koncertni violinist najlepše nade, pa bode izvajal ruskega violinista - vir-tuozia Wieniawskega »D-molovi kon-cert« op. 22. v 3 odstavkih. Prijate-ljem klavirske in violinske glasbe se obeta torej tudi izredni glasbeni užitek. — O teh dveh ruskih skladateljih pa prihodnjič! — Zanimanje za ta koncert mora vzbujaati tudi dejstvo, da izvajajo tako vokalne zborovske, kakor solistične točke ter instrumen-talne solo - točke izključno učitelj-ske moči. Gospa Costaperaria - De-vova je bila učiteljica v Ljubljani ter se že takrat s svojim krasnim sopra-nom in izbornim prednašanjem v koncertih »Glasbene Matice« omili-la vsemu občinstvu. Solista za kla-vir in violino sta takisto učiteljeva sinova ter bivša odlična gojenca »Glasbene Matice«. — Ako omenja-mo še, da bode učiteljstvo častno za-stopano nele kot izvajajoči, ampak tudi kot ustvarjajoči faktor pri tem koncertu: naš vrli tovariš in dični skladatelj Emil Adamič kar v 4 točkah, z daljšim, krepkim in elek-trizirajočim moškim zborom »Dan slo-vanski«, dvema otroškima pesmima (»Jezdec in Uspavanka«) in s pre-krasnim mešanim zborom »Morav-ska narodna« (besedilo D. Ketteje-vo), ki se izvaja prikrat in ki ga je vglasbil ter poklonil učit. pevskemu zboru nalašč za ta večer; nadučitelj Ferdo Juvanc, tudi že znanec iz Matičnih koncertov (»Pastir«), kate-rega mešani zbor »Izgubljeni cvet« na Gregorčičevo besedilo je pravta-ko krasen in poln najtežjih glasbenih fines, ter se bode v Ljubljani izvajal prikrat, smo povedali danes do-volj. — In kdo ne pozna neumornih nabiralcev in harmonizatorjev bise-rov naše glasbe — slovenske narod-ne pesmi: nadučitelja Janka Žirov-nika, ki ga smemo kot nabiralca imenovati očeta slov. narodne pes-mi, ter Oskarja Deva, ki je nabral ter za koncertno izvajanje priredil že lepo število slov. nar. pesmi, pred vsem pa rešil mnogo koroških slov. nar. pesmi pozabnosti? Oba sta za-stopana v programu z dvema pre-krasnima narodnima pesmima. In če bomo med narodnimi pesmimi, ki se bodo ta večer izvajale, slišali že to-likrat peto, a še vedno trajno prele-po in ljubko, po našem koncertnem mojstru M. Hubadu za koncertno izvajanje prirejeno »Ljub'ca, povej, povej!«, kdo se ne bode vzradostil? — Poslušalce bode zanimala tudi raznovrstnost narodne glasbene po-ezije: moški zbor poje najprej koro-ško narodno »Gorjanska« v koro-škem slovenskem narečju, potem na-šo pristno gorenjsko »Kaj pa ti po-bi« in k sklepu prav tako prelepo štajersko »Travniki so že zeleni!« In kaj naj rečemo o narodni »Gozd-ic je zelen«? Nam se zdi, da je to pristna narodna žalna pesem, ali če hočete koračnica, ki se je tudi že parkrat pela pri pogrebu. Posebni lepi in do srca segajoči sta 3. in 4. kitica, ki jima je skladatelj O. Dev s priprosto in ne pretežno, pa prekras-no harmonizacijo nadel nekako črno — žalno obleko. Kdor se hoče torej naslajati z različnimi, do srca segajo-čimi občutki našega naroda, ki se porajajo v pesmi, pridi in poslušaj jih! Ne bo mu žal!

— **Nedeljski koncert v Kamniku.** Kamniško glasbeno življenje ni v zadnjih časih tako zaostalo kot po drugih mestih. Zaslužno I. slov. pev-sko društvo »Lira« in podjetni »Kam-niški salonski orkester« večkrat na leto prirejata koncerte in pevske ve-čere, le mešanega zbora danes Kam-nik nima. Umeten je zato izlet slov. pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Kamnik, ker namerava tam s kon-certom seznaniti kamniško občin-stvo z novimi, lepimi mešanimi zbori predvsem skladatelja Adamiča. Kam-niški salonski orkester je imel srečo, ko je pridobil za vso počitniško dobo večjega in pridnega dirigenta. Uvrstil je v spored poleg domačih skladb tudi nekaj klasičnih in upati je, da bo občinstvo imelo od izvajaj-nju izredno lep užitek. Mnogo prija-teljev petja se udeleži izleta »Ljub-ljanskega Zvona« v Kamnik med

njimi lepo število zavednih učiteljev, ki bodo tačas v Ljubljani na slavnostnih dneh »Zaveze«. Posnemajte jih!

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Roparice v moški obleki. Pred novomeško poroto je stalo prošli teden obtoženih ropa, oziroma udeležbe ropa in tatvine 5 žensk, in sicer: Alojzija Skušek, 32 let stara, omožena, mati 7 otrok, zadnji se je rodil pred kratkim v zaporu; ker je mož prišel še le pred kratkim iz Amerike domov, se sodi, da jo je v odsotnosti tolažil neki božji namestnik, ki pa ga zdaj ni več v tistem kraju. Ana Blažič, 44 let stara, omožena, ne ve kje se je rodila, našli so jo v Beli Cerkvi pri Majljaju. Marija Koprivšek, 21 let stara, nezakonska hči Ane Blažič. Marija Gričar, 50 let stara, vdova, leta 1889, zaradi detomora na 4 leta obsojena. Reza Gričar, 18 let stara, hčer Marije Gričar. Vse so doma iz Mirne vasi, občina Trebelno. Obsežna obtožnica jih dolži, da so dne 18. oktobra 1912 v gozdju pri Mirni vasi in sicer prve tri omenjene po dogovoru napadle staro ženo Kato Faletič iz Čužnje vasi, jo oropale denarja v znesku nad 250 K, si ta rop razdelile med seboj, nekaj pa tudi dale stari in mladi Gričarjevi. Skušek in Koprivšek da sta bili pri tem ropu kot moška oblečeni, po obrazu s sajami namazani, Koprivšek da je imela tudi brke. Blažič pa je na straži stala. Prve tri so obdolžene tudi raznih tatvin, osumljene pa sploh več tatvin, ki so se že delj časa dogajale po tem okraju. Alojzija Skušek prizna, da je kriva. Samo to ni res, da bi bila njena hčerka tisti dan zaradi ropa iz šole izstala. Okoli Male maše pr. I. smo na moji njeni trgale fižol. Menile sva se o stari Faletički, ki nima nič sorodnikov, pa veliko denarja, ki ga nosi seboj. Pred kratkim je vzela 1600 K iz hranilnice, češ, »da ji ga ne bodo farji pozrili.« (Veselost po dvorani.) Jaz sem tožila, da sem ji nekaj dolžna, da pa vedno stoji pri meni, zahteva velike obresti za posojilo. Kako bi se tega vruga rešila. Je rekla stara Gričarica, veš to se lahko napravi. Kadar se stara vrača iz »tabrha« skozi gozd domov, počakajte jo, vzemite še kakšnega fanta seboj, n. pr. Teranškovega Janeza, pa jo dajte. Par dni pozneje me dobi Koprivšek Marija na studencu in sta se o tem načrtu zopet pogovarjale. Ko sta se dogovorile kako bi Faletičko napadle, sta tudi sklenili: »pa nič povedati o tem tudi Gričarki ne; to bomo že same napravile.« (Pri tem načrtu je še opomniti, da je Koprivškova punca, ki je pomagala izdelati ta načrt, Marija devica, Skušekova pa znana prijateljica božjih namestnikov.) Še tisti dan je Koprivškova o načrtu povedala svoji materi. Tudi ta je bila z njim zadovoljna. Ko so bile par dni pozneje v Blažičevem vinogradu, je Blažička špijnila, če je Faletička pri Sedlarjevih na delu. Ker tisti večer hčere ni bilo doma, so napad odložile. Določile so, da se oblečejo v moške hlače in sukniče, na glavo klobuk, obraze si s sajami namažejo, ena mora imeti tudi brke iz prediva. Ona, Skušek in Koprivškova se obečeta za moškega, stara Blažička pa gre kar tako za stražo. 18. oktobra je bilo vse pripravljeno. Skušekova je poslala svojo 12letno hčer k Sedlarjevemu pogledat, če je Faletička tam. Pripravile so obleko in 12letno dekle jo je zaneslo v košu na njivo blizu gozda. Koprivškova pa je prinesla šnopsa, da so si malo korajže napile. Blažička je šla naprej v gozd ter se skrila v grmovju, da ondi straži. Jaz sem imela, pravi Skušekova, Faletički odrezati »žvenkelj« (žep). Koprivškova, ki je imela mušace pa je prevzela nalogo, da Faletičko napade. Ko se je zmračilo, sva šle tudi midve v grmovje ter se ondi oblekle v moško obleko, obraze pa sva si namazale z ogljem, da sva bili bolj črni. Komaj sva bil gotovi, že pride Faletička po poti proti gozdu. Koprivškova gre naprej, jaz pa za njo. Ko je Koprivškova Faletičko došla, jo je od zadaj napadla in stisnila k sebi. Napadena je zavpila: »Ali si ti satan, kaj mi pa češ.« Jaz sem hitro vzela nož, ji dvignila zgornje krilo in odrezala »žvenkelj«, v katerem je bil denar. Ko je bilo to storjeno, smo vse tri pobegnile v goščo, stara je pa vpila za nami. Na moj dom došle sva si razdelile denar. — Na vsako je prišlo nekaj ostalo pa je še 10 K. Značilno iz dolge izpovedi Skušekove je še to-le: Faletička je prišla drugi dan ko smo ji pobrale denar k meni potožit kaj se ji je zgodilo. Imela je enega moškega na sumu. Bog ne daj, sem ji

rekla, da bi tega obdolžila, bo še zaprta zaradi obrekovanja, ker ta, na katerega ona misli, ni pravi. »Faletička mi je bila še hvaležna za to.« Gričar Marija taji, da bi bila ona napravila načrt za napad in zvraca vso krivdo na Skušekovo, češ: »pod celim cesarstvom je ni take kakor je ta Skušekova.« Gričarica nadalje taji, da bi bila ona kaj vzela od oropane denarja. Ravno tako taji tudi njena hči Terezija. Vsled pomanjkanja dokazov državni pravdnik kar med razpravo umakne obtožbo proti Tereziji Gričar, nakar predsednik porotnega dvora takoj razglasi oprostilno razsodbo. Na zatožni klopi ostanejo le še 4 ženske. Glavna prita Katarina Faletičeva je stara, vendar energična žena. Izpove, da je imela tisti večer 340 K pri sebi in da ji je bil ves ta denar ukraden. Potem pripoveduje kako sta jo v gozdu napadla dva moška, od katerih jo je eden tiščal za usta in oči, drugi pa ji je segel pod krilo, odrezal žep z denarjem. Sledi še zasliševanje prič glede raznih tatvin (jabolka in zelje), katerih so obdolžene: Skušekova, Blažička in Koprivšek. Nakradle so kar po več mernikov jabolk, na njih vahal pa zelje.

Opoldne prekinjena razprava se je nadaljevala ob 2. popoldne. Porotnikom je bilo stavljenih 12 vprašanj, med temi 10 vprašanj glede ropa, dve vprašanji pa glede tatvine.

Po govoru zagovornikov so potrdili porotniki vseh 12 vprašanj soglasno, le pri tatvini jabolk so iz 4 mernikov napravili samo dva mernika.

Predsednik senata je nato proglasil sledečo sodbo: Vse 4 obtožene so krive hudoodelstva ropa, oziroma udeležbe ropa, Skušekova, Blažička in Koprivškova pa poleg tega tudi prestopka tatvine in se obsodijo: Alojzija Skušekova in Marija Koprivškova vsaka na 5 let težke ječe, Ana Blažičeva na 4 in pol leta in Marija Gričarjeva na 10 mesecev težke ječe.

Slovenci! Slovenke!

Prvega oktobra poteče 50 let, kar je prvi Sokol na slovenskem jugu razprostrl svoja junaška krila nad belo Ljubljano.

Odveč bi bilo poudarjati kakšnega pomena je Sokolstvo za naš mali slovenski narod, odveč bi bilo poudarjati, koliko da je v tej dobi slovensko Sokolstvo storilo za Slovenstvo. Zlasti v zadnjem desetletju se je Sokolstvo začelo močno razvijati, njegovo delo se množi, pa tudi čimdalje bolj pogloblja. Intenzivno notranje delo, kakor tudi vnanji nastopi pa zahtevajo izdatnih gromotnih sredstev. Slovenski Sokolski Zvezi naraščajo od dne do dne večji stroški — od včlanjenih društev, ki jim člani večinoma niso premožni, pa ne more zahtevati takih organizacijskih prispevkov, da bi krili vse izdatke Zveze.

V bližnjem času nas čakajo velike naloge! Zlasti pa bosta zahtevala velikih sredstev III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani, prevážna ta prireditve ter mednarodna telovadna tekma v Parizu, kjer bo našim sokolskim borcem braniti sijajno mesto, pridobljeno na prejšnjih tekmah evropske mednarodne telovadne Zveze.

Slovenci! Slovenke! Prvič po pretekli polstoletja se slovenski Sokol sam obrača do vas za posebne prispevke.

Dne 14. septembra 1913 priredi Slovenska Sokolska Zveza po vsem Slovenskem cvetlični dan. Segajte marljivo po cvetkah, ki jih bodo razpečavale slovenske Sokolice, žrtvujte, kolikor morete, da pripomorete Sokolu, laže vršiti prevážno nalogo sokolsko.

»Na zdar!«

Predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze.

Razne stvari.

* **Kolera na Dunaju.** Z Dunaja poročajo: Pri trgovcu Aronu Pardo, ki je 26. avgusta prišel iz Soluna čez Budimpešto na Dunaj in ki so ga 29. t. m. sprejeli v bolnišnico cesarja Frana Josipa, so konstatirali kolero.

* **Tajfun.** Iz Tokija poročajo: Tajfun je tu napravil veliko škodo. Kakih 20 oseb je bilo usmrčenih. Mnogo mostov je bilo razrušenih. Na nekem hribu je bilo usmrčenih 17 otrok. V Tokio je 15.000 hiš pod vodo.

* **Kolera.** Iz Zagreba poročajo: Po poročilu bakteriološkega deželnega zavoda so dozdaj konstatirali v okrajih Stara Pazova, Mitrovica, Zemun in Bošnjaci 42 slučajev kolere. V okraju Bošnjaci je bilo 16 slučajev. — Iz Sarajeva poročajo, da je bilo v posameznih okrajih 23 na kolero bolnih in 5 sumljivih slučajev. Dve osebi sta umrli. — Iz Bukarešte

poročajo: Mestni fizik, dr. Chrisopal, je zbolel na kolero.

* **Zaloigra slepčeve ljubezni.** V zavodu za slepce v Dijonu se je zaljubljen 27letni slepec Hebert v mlado gojenko zavoda iz premožne rodbine ter jo začel snubiti. Rodbina pa je zavrnila njegovo ponudbo ter dala deklico v zavod v Marseilleu. Zaljubljeni siromak, ki ni imel blizu svojega oboževanega bitja, je pobegnil iz zavoda ter začel iskati po svetu izvoljenko svojega srca. Par dni jo je iskal okoli Dijona, padel v vodo ter utonil.

* **Mrliče so izvažali.** »Alto Adige« poroča, da je v tovornem skladišču italijanske carinske postaje Porta Nuova pred tremi dnevi pozornost vzbujalo več zabojev, ki so bili poslani iz Turina in ki so bili deklarirani kot predmeti za znanstvene kolekcije. Ker je iz zabojev prihajal oster smrad po mrljih, je dal carinski oficijal odpreti zaboje. Našli so v njih dele mrlčev, ki so bili premalo desinficirani. Turinska policija je aretirala dva nastavljenca anatomičnega vseučiliškega zavoda, ki sta prodajala dele mrlčev anatomičnim zavodom v Avstriji. Kradla sta jih pri obdukcijskih.

* **Kralj mora peti.** »Figaro« se spominja stoletnice rojstva enega izmed svojih prvih urednikov, Edvarda Ourliaca, ki je znan vsled svojih šal. Nekega dne — bilo je to po revolucijskih dneh 1. 1830. — je prišel Ourliac z več dijaki pred Tuilerije, poklical mešč. kralja Ludovika Filipa na balkon in zapovedovalno zaklical: »Kralj mora peti!« Na to je dobri kralj položil roko na srce, obrnil oči proti nebu ter začel s tresočim glasom peti marseljezo. Ourliac in njegovi spremljevalci so pri drugi kitici tudi začeli peti, nato pa so burno ploskali. Kralju je to najbrže ugajalo, vsled česar je nadaljeval petje. Ko pa je dopel vso pesem, je opazil, da ga imajo za norca. Obrnil se je ter odšel.

* **Bolhe in politika.** Gospod Van Gennep piše o čudni zvezi med bolhami in politiko. V reviji »Mercure de France« utemeljuje to sledeče: Francozi imajo namreč velike težave z Arabci v Alžiru in jim nikakor ne morejo vcepiti ljubezni do francoske domovine. Gospod Gennep si domišlja, da je zasledil vzrok temu; vzrok temu je baje ta, da se premalo pozornost posveča bolham. Kako pridejo bolhe v politiko? To je baje takole: Dozdaj je najbolj oteževala kolonizacijo nervoznost domačinov. Arabec se skrega za vsako malenkost, o kateri ni vredno govoriti. Eden od tekmovalcev se razjezi, udari drugega s palico, ta potegne nož ter zakolje nasprotnika. Od kod pa prihaja ta velika razdraženost? Ne prihaja to od alkoholizma, niti ne od spolne pregnanosti, temveč izključno od bolh, ki ne dajo Arabcem spat ter jim na ta način izpodkopa vajo zdravje ter dražijo živce. So to majhne, črne bolhe, ki grozno grizejo, posebne bolhe puščav, ki se ne dajo pregnati. Te bolhe, ki se razlikujejo od naših bolh, so prava nesreča. Bili so slučaji, ko ni nič pomagalo proti temu mrčesu, niti desinfekcija. Rodbine, celo v Parizu, ki so trpele vsled bolh, so telesno in duševno propadale, ker niso mogle spati. Ko pa so poslali otroke drugam, kjer niso imeli bolh, so hitro ozdraveli. In te bolhe so v pariških rodbinah povzročale isto razdražljivost, kakor pri Arabcih. Pisatelj je torej mnenja, da mora Francoska vlada, če hoče imeti uspeh v kolonizaciji med Arabci, najprej uničiti bolhe. Arabci se znajo sicer praskati, toda nič ne pomaga. Učeni izumitelji teorije o bolhah v politiki trdi celo, da so bile bolhe, ki delajo ljudi tako nervozne, pravzaprav povzročiteljice velike revolucije.

* **Punt v cerkvi.** »Münchener Post« priobčuje sledečo zanimivo anekdoto, ki se je pripetila v Farchantu v okrožju sodišča Monakovskega: Brata Josip in Ivan Lidl, posestnika v Farchantu sta bila pred kratkim kot obtožena pred deželnim sodiščem Monakovo II. Obtožena sta bila, da sta skupno in namenoma motila božjo službo s tem, da sta povzročala vpitje in nered v cerkvi. Bilo je v nedeljo 25. majnika dopoldne, ko je pridigoval v cerkvi kooperator Josip Holzer. V svoji pridigi je nenadoma napadel farane, da ne molijo molitev pravilno, marveč da tiste besede v molitvah in odgovorih kar zblebečejo »tja v en dan brez pomisleka«. — Farijevska molitev. Kooperator Holzer je že 14 let v Farchantu in cel čas se ni pritoževal čez molitev svojih faranov. Sedaj pa je visoko čestiti naenkrat zahteval, da morajo moliti farani bolj v »tempo« ne pa tako blebetati. To je bilo sicer pobožnim, toda vendar vsaj kolikor toliko pametnim kmetom malo preveč. Duška svoji nejevolji so dali popoldne

v gostilni. Bili so precej razjarjeni in nikakor niso bili zadovoljni z novotarijo, ki jo je hotel vpeljati kooperator. Z moškimi so potegnile seveda tudi ženske, ker so bile te še bolj prizadete, kajti znano je, da govore in molijo ženske povsod hitreje kot moški. — Zvečer pri majnikovem opravilu je kooperator seveda zopet napadel svoje farane. Njegovi vohuni so mu povedali, kaj se je govorilo v lece: »Vi ste popolni divjaki, molitve molite kot Hotentoti.« Na te besede je vstal župan, vzel svoj klobuk in odšel tiho in mirno kot se spodobi dostojanstvu župana iz cerkve. Kmet Lidl je sledil županu, med potjo pa je zavpil na glas: »Ta šmar nsmo že dosti slišali, za to lahko z njim že enkrat nehate!« Njegov brat pa je zavpil: »Lepa majnikova pridiga bi bila umestnejša kot neupravičeno zmerjanje zvestih faranov.« Županu sta sledila iz cerkve brata Lidl, njima sosedje moški, možem žene in ženskam in materam sinovi in hčere. In v par minutah je bila cerkev prazna in kooperator je ostal popolnoma sam na prižnici, katero je čuval zvesti mežnar, ki pa je tudi gledal na vrata v strahu, kedaj bo treba pobegniti. — Konec te zanimive dogodbe se je završil pred sodiščem. Vsebinsko obtožnice, ki jo je inspiriral hudi duhovnik smo že navedli. Pri obravnavi so obtoženci izjavili, da so 15 let tako in je bilo prav in da »tempo« ne spada v cerkev, marveč na vojaško vežbališče. Hotentoti pa tudi niso in si ne dovolijo, da bi njihov kooperator žalil njihove poštene prednike roditelje. Sodišče je udarilo srednjo pot in je kaznovalo brata Lidla na 10 mark, ker je imenoval molitev v cerkvi »šmarne«, njegovega brata pa je oprostil, ker je bila njegova opazka, da bi bila lepa majnikova pridiga bolj umestna kot zmerjanje, po nazoru sodnika popolnoma umestna. To se je zgodilo v državi, katero imamo v Avstriji za najbolj klerikalno. Kaj bi se bilo zgodilo s tema zločincema v Avstriji ni težko ugati.

* **Veseli so otroci** samo potem, ako se počutijo zdrave; sem pa spada v prvi vrsti redno telesno odvajanje. Kako pogosto neizkušeni otroci greše proti temu. Šele izpreobrnjeno obnašanje, odpor do igranja in dela nam pokaže, kje je ovira. Hitro nekaj dni zapore pol vinske kupice prirodne Franc Jožefove grenčice in igraje se da motenje prebave zopet spraviti v tek, veselje in živahnost se pojavita pri otroku. Odreajo jo mnogi odlični otroški zdravniki novejšega časa, n. pr. Gerhardt, Henning itd. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Razpošiljalno ravnatelstvo Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budapešti.

Ljubljanskemu meščanstvu!

V dneh od 4. do 8. septembra t. l. praznuje Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev svojo petindvajsetletnico. Tedaj pride v Ljubljano vse napredno učitelstvo, udeležijo se pa našega jubileja tudi zastopniki vsega slovanskega učitelstva. Vsem tem svojim milim tovarišem in tovarišicam ter dragim slovanskim gostom moramo preskrbeti prenočišča.

Uvažujoč naklonjenost ljubljanskega meščanstva do naprednega slovanskega in slovanskega učitelstva, ga s tem vljudno prosimo, naj nam blagovolji javiti, ali mu je mogoče, da na eno slavnostno dni prepusti nam nekaj prenočišč.

Prijave, ki jim blagovolite dostaviti, ali dobimo prenočišča brezplačno ali proti primerni odškodnini ter za katere dneve, so nam na razpolago, prosimo poslati (po dopisnicah) do 1. septembra t. l. na naslov: Ludovik Dermelj, učitelj v Ljubljani, gluho-nemnica.

Vodstvo Zaveze.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pogreb † deželnega odbornika Franca Robiča.

Maribor. 1. septembra. Včeraj se je vršil na sijajen način pogreb umrlega deželnega odbornika Franca Robiča. Udeležil se ga je v imenu vlade štajerski namestnik grof Clary, dalje vsi deželni odborniki razun obolelega dr. pl. Kaana z deželnim glavarjem grofom Ed. Attensom na čelu, mnogoštevilni deželni poslanci v imenu vseh klubov in struj, med njimi tudi slovenski naprednjak dr. V. Kukevec, mariborski župan dr. Schmiderer, predsednik mariborskega okrožnega sodišča

Perko, državni pravdnik Verderber, zastopniki vseh mariborskih uradov, uradniške deputacije iz vseh štajerskih bolnišnic, ravnatelj mariborskega učiteljskega Schreiner, številni bivši Robičevi sodelavci in deželni zbor, odposlanstva različnih mariborskih narodnih in klerikalnih društev ter velika množica ljudstva. Truplo so prepeljali iz mariborske bolnišnice, kjer je ležal mrlj, na mrtvaškem odru, na pokopališče v rojstni kraj Robičev, v Lembah. Truplo so blagoslovili v cerkvi; pred njo in na pokopališču so zapeli pevci mariborske narodne čitalnice v srce segajoče žalostinke. Iz Maribora do Lembaha je spremila pokojnika na zadnji njegovi poti nepregledna vrsta vozov. Ob odprtem grbu se je poslovil od njega deželni poslanec in glavarjev namestnik dr. Fr. Jančovič. Govoril pa je menda iz ganutja tako tiho, da se ga ni nič slišalo. V imenu rojstne občine je slavil pokojnika učitelj Godec. Pogreb je bil živa priča simpatij, ki jih je užival deželni odbornik Robič, pri vseh domačih in inorodnih družabnih ter političnih krogih.

Češki Nemci groze s pouličnimi demonstracijami.

Dunaj. 1. septembra. Ministrski predsednik grof Stürgkh je povodom avdijske nemških poslancev s Češkega priznal, da je bila vlada izdala tajne naredbe, kar je baje naravno, če se hoče vlada informirati o razpoloženju med prebivalstvom. Grof Stürgkh je pristavil: To razpoloženje je mirno. Nemški krogi so zgradili na te izjave sedaj grožnjo, da vidi vlada vedno mirno razpoloženje, dokler ne pride do pouličnih demonstracij ter groze s takimi demonstracijami, če vlada ne ugodí nemškim željam.

Česke radikalne stranke in pravna pogajanja.

Praga. 1. septembra. Češke radikalne stranke so že začele z bojem proti nameravanim pravnim pogajanjem, kakor si jih mislijo Nemci. — »Samostatnost« izjavlja med drugim, da so nova pravna pogajanja nepotrebna in za Čehe nevarna. Sedaj ne gre toliko za spravo med Čehi in Nemci, kakor za spravo med češkim kraljestvom in dunajskim centralizmom. V tem boju morajo zmagati Čehi. »Česke Slovo« izjavlja, da ne bodo poslali narodni socialci in češka državna pravna stranka, morda tudi ne češki agrarci svojih zastopnikov. — Mogoče je celo, da izstopijo češki narodni socialisti iz češkega poslanskega zbora.

Poljska ljudska stranka.

Krakov. 1. septembra. Včeraj se je vršil shod zaupnikov poljske ljudske stranke, katerega se je udeležil tudi minister Długosz. Shod je sklenil izjavo, ki izreka ministrskemu predsedniku Stürgkhu popolno zaupanje. Tudi so sklenili najostrejši boj proti vladi v deželnem zboru in državnem zboru. Poljska ljudska stranka motivira ta svoj nastop s tem, da sta centralna vlada in namestnik vitez Korytowski podpirala nasprotnike poljske ljudske stranke pri deželnozborskih volitvah. Minister Długosz je izjavil, da ne gre delati centralne vlade odgovorne za to, kar je storila deželna vlada.

Lvov. 1. septembra. Podučeni krogi hočejo vedeti, da minister Długosz kljub nastopu poljske ljudske stranke ne bo demisioniral, marveč obdržal kot zaupnik poljskega kluba svoj portfelj ter naznanil svoj izstop iz Poljske ljudske stranke.

Šleski deželni zbor.

Opava. 1. septembra. Šleski deželni zbor se ne skliče meseca septembra, marveč šele januarja ali februarja prihodnjega leta.

Zopet atentat na Juanšikaja.

London. 1. septembra. »Daily Telegraph« poroča iz Sangaja, da so pripadniki južne stranke, ki so si napravile pot v palačo, izvršili atentat na Juanšikaja. Hoteli so ga zastrupiti. Samo zdravnikom se je posrečilo rešiti Juanšikaju življenje. Juanšikaj se je nad tem poskušenim atentatom tako razburil, da je vladnim četam takoj zapovedal, da naj korakajo proti vstašem.

Turčija in Vatikan.

Dunaj. 1. septembra. »Neues Wiener Tagblatt« izve baje od nekega vplivnega duhovnika, da hoče Turčija z Vatikanom skleniti pogodbo. Francoska, ki je imela do sedaj protektorat nad kristjani v Turčiji, se temu ne protivi. Porta ima velik interes na tem, da proglasi cerkveno svobodo, zlasti da prisili Francosko, da nastopa bolj popustljivo. Vatikan bo tedaj v verskih vprašanjih bolj popustljiv, kakor »protiverska« Francoska. Že pred nedavnim časom je poslala porta tozadevno izredno misijo v Rim.

Bolgarska in Turčija.

London, 1. septembra. »Times« poročajo iz Carigrada: Z avtoritativne strani se zatrjuje, da bo ohranila Rumunska v slučaju konflikta med Bolgarsko in Turčijo popolno nevtraličtvo.

Pričetek direktnih bolgarsko-turških pogajanj.

Berolin, 1. septembra. Po poročilu »Vossische Zeitung« iz Carigrada, je prišel bolgarski delegat Načovič z direktnimi pogajanjimi s Turčijo glede Trakije in Odrina. Pogajanja temeljijo na odstopu Odrina Turčiji.

Carigrad, 1. septembra. Bolgarski delegat Načovič je obvestil portu, da prispo v kratkem bolgarski delegati za oficiozno pogajanja s Turčijo v trakijskem vprašanju.

Sofija, 1. septembra. Bolgarska vlada je imenovala za delegate za pogajanja s Turčijo bivšega vrhovnega vojnega poveljnika Savova, bivšega poslanika v Belgradu Tončeva in Načoviča. Kot podlaga bodo služile svoj čas v miru San Stefanu sklenjene določbe glede zahodnih mej Turčije.

Rim, 1. septembra. Bolgarski poslanik Rizov je potrdil oficiozni »Tribun«, da se prično oficiozno pogajanja med Bolgarsko in Turčijo. Zatrđil je, da gre največja zasluga v tem oziru Italiji, ki je posredovala pri turški in sofijski vladi v tem smislu. Kar se tiče bodočih mej, bo prepuštila Bolgarska Turčiji Odrin proti temu, da ostane odrinski kolodvor v bolgarskih rokah, ker tvori železnica edino zvezo z Dedeagačem in Egejskim morjem.

Grška odklanja mednarodno komisijo.

Dunaj, 1. septembra. Veliko pozornost je vzbudilo to dejstvo, da je grška vlada odklonila mednarodno komisijo, ki je prispela v Solun, da preišče grozodejstva na bojiščih, ji odrekla priznanje in vsako podporo ter na ta način onemogočila vsako uspešno delovanje. Še predno je prispela komisija tja, so listi v oficioznih člankih naglašali, da prihaja komisija prepozno, ker je sedaj nemogoče dognati, koliko je na očitanih resnicah. V komisiji sta tudi dva člana, ruski profesor Miljukov in angleški politik Brailsford, katere grška vlada ne more smatrati za nepristranska. Zato vlada komisije ne more podpirati. Ko je prispela komisija v Solun, so grške oblasti zahtevale, da se ta dva člana odstranita in ko so se izrekli drugi člani z njima solidarično, so komisiji odrekale podporo ter je nočejo podpirati. Vsi dunajski listi se seveda obširno bavijo s to afero.

Turki v Trakiji.

Carigrad, 1. septembra. Vojno ministrstvo poroča, da se vrše v okolici Kirdžalija boji med Turki in bolgarskimi četami. Bolgari so imeli baje 160 mrtvih, Turki pa samo 1. Tudi v Gumuldžini so oboroženi prebivalci pognali Bolgare proti severu. Mesto je v rokah Turkov.

Pasić na Dunaju.

Dunaj, 1. septembra. Srbski ministrski predsednik Pasić je dospel sem.

Vojvoda Putnik.

Dunaj, 1. septembra. Vojvoda Putnik je bil imenovan za šefa srbskega generalnega štaba.

Sofija, 1. septembra. Bolgarska vlada je poslala veselilam noto, ki obsega minimalne pogoje. Meja mora teči 10 km vzhodno od reke Marice. Pri Odrinu gre meja ob reki Tundzi, tako da pripade en del mesta Turčiji, drugi pa s kolodvorom Bolgarski. Severno od Odrina se obrne meja v pravem kotu do Črnege morja, tako da ostaneta Lozengrad in Midija Bolgarski. Tudi mora Turčija podreti odrinske utrdbe.

Vesti o srbski ministrski krizi.

Belgrad, 1. septembra. Vesti o ministrski krizi so neutemeljene. Ministrski predsednik Pasić je nastopil dvomesečen dopust, ki ga bo preživel deloma v Marijanskih lazni in v nekem drugem kopališču. Nadomeščal ga bo za ta čas dosedanji poslanik v Sofiji Spalajković. — Kralj Peter se je podal s prestolonaslednikom v kopališče Ribarska Banja, prestolonaslednik se poda pozneje tudi za par dni na francosko Riviero. Pasić se odpelje danes čez Dunaj v Marijanske lazni. — Vojvoda Putnik je bil imenovan za šefa velikega generalnega štaba.

Armenija.

Petrograd, 1. septembra. Armenska cerkvena občina je sporočila ruski vladi, da je pričakovati v najkrajšem času velikih grozovitosti v Armeniji ter je zahtevala pomoči. — Politični krogi smatrajo položaj za zelo resen in izrekajo mnenje, da bo treba že v najkrajšem času načeti vprašanje Armenije.

Poziv.

Društvo notarskih kandidatov za graško nadsodišče v Ljubljani je na svojem zadnjem občnem zboru sklenilo, prirediti v letošnjem letu par društvenih sestankov. Z ozirom na ta sklep se je določil prvi sestanek na 7. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne na Vranskem (Štajersko). Gg. tovariši s Kranjskega se odpeljuje iz Ljubljane z avtomobilom ob pol 7. zjutraj skozi romantični Grni graben in Trojane na Vransko, gg. tovariši iz Štajerske pa se poslužijo ali avtomobila, ki odpelje ob 7. uri iz Celja, ali pa se odpeljejo s savinskim vlakom ob 3/4 8. iz Celja. Odhod z Vranskega isti dan skozi Celje z avtomobilom ali pa drugi dan z avtomobilom na Ljubljano skozi Domžale, kjer se lahko gg. tovariši udeležijo Ciril-Metodove glavne kupščine. — Tovariši! Nujno potrebno je, da se medsebojno spoznamo in da se nekoliko pogovorimo o naših stanovskih zadevah. Vsak naj se skusi udeležiti tega sestanka, tudi če še morda ni član društva. Priglasila pa naj svojo udeležbo po dopisnici najkasneje do 4. septembra t. l. društvu tajniku, tovarišu Francetu Presečnik, Ljubljana, Sodna ulica št. 11.

O d b o r.

Gospodarstvo.

— »Ljubljanska kreditna banka«. V mesecu avgustu vložilo se je na knjižice in na tekoči račun 2.175.571 K 12 v, dvignilo pa 1.407.401 K 77 v. Stanje koncem avgusta 17.623.299 K 21 v.

— Hmelj. XIII. poročilo južnoštajerskega hmeljarskega društva v Zalcu. Obiranje poznega hmelja gre proti koncu; glede množine se lahko trdi, da ga bode za 1/3 manj kot lansketo leto. Pozni hmelj je glede kakovosti in barve precej dober. Kupčija živahna, cene stanovitne in sicer od 400—300 K za 100 kg.

Poslano. *)

Gospod Škulj Karol, kaplan v Loškem potoku.

Na Vaš nesramni dopis v »Domoljubu« Vam odgovorim o priliki med štirimi očmi.

Loški potok, 31. avgusta 1913.

Ferdo Wigele, nadučitelj.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. avgusta: Josip Zingl, korporal 27. pešpolka, 25 let, Zaloška cesta 29 (vojaška bolnišnica).

Dne 30. avgusta: Josip Žnidaršič, paznikov sin, 10 mesecev, Strelška ulica 15.

Dne 1. septembra: Ivan Osterman, mizar v predilnici, 78 let, Hranilnična cesta 6. — Terezija Urbanija, trgovka s starim železjem, 54 let, Ahacljeva cesta 10.

V deželni bolnici:

Dne 26. avgusta: Marijana Šubic, bivša kuharica, 67 let.

Dne 27. avgusta: Izak Penzo, onemogel dninar, 69 let.

Dne 27. avgusta: Valentin Hrastnik, bajtar, 73 let.

Dne 30. avgusta: Marija Žagar, hči veletržca, 1 mesec. — Ivana Tomažič, posestnikova žena, 35 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Odolom, ker jim sicer sčasoma zobje porjave.

Lilijskomlečno milo s konjičkom

Bergmanna & Co., Džčin n. L.

ostane prejkoslej nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neupljivo za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznalna pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmanna lilijska krema »Manera« čudovita za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Borzna poročila.**Ljubljanska**

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 1. septembra 1913.

Relativni papirji.	Denar	Blagovna
4% majeva renta	81.90	82.10
4-2% srebrna renta	85.55	85.75
4% avstr. kronska renta	82.10	82.30
4% ogr.	81.40	81.60
4% kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4% k. o. češke dež. banke	84.50	85.50

Srečke.	453—	463—
Srečke iz 1. 1860 1/4	665—	675—
„ „ 1864	294—	304—
„ tiskne	277—	287—
„ zemeljske I. izdaje	251—	261—
„ „ II.	233.50	241.50
„ ogrske hipotečne	474—	484—
„ dun. komunalne	474—	484—
„ avstr. kreditne	65.50	68.50
„ ljubljanske	53.75	57.75
„ avstr. rdeč. križa	—	—
„ ogr.	—	—
„ bazilika	234.25	237.25
„ turške	—	—

Polnole.	422—	424—
Ljubljanske kreditne banke	630.25	631.25
Avstr. kreditnega zavoda	518.50	519.50
Dunajske bančne družbe	133—	134—
Južne železnice	709.75	710.75
Državne železnice	945.25	946.25
Alpine-Montian	353—	357—
Češke sladkorne družbe	264—	265—
Zivnostenske banke	—	—

Valute.	11.44	11.48
Cekini	118.10	118.40
Marke	95.70	95.85
Franki	94—	94.20
Lire	254.12 ³	255.12 ³
Rubli	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 1. septembra 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	11.34
Pšenica za april 1914.	za 50 kg	11.84
Rž za oktober 1913.	za 50 kg	8.57
Oves za oktober 1913.	za 50 kg	8.11
Koruz za maj 1914.	za 50 kg	7.41

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 Srednji zračni tlak 739 mm

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
30. 2. pop. 733.6	25.2	sr. jzah.	del. jasno	
„ 9. zv. 737.0	19.1	sl. jzah.	jasno	
31. 7. zj. 735.9	15.7	slab jug	oblačno	
„ 2. pop. 735.8	24.7	sr. jzah.	del. obl.	
„ 9. zv. 738.0	18.4	brevzetr.	jasno	
1/9 7. zj. 738.0	13.9	—	megla	

Srednja predvčerašnja temperatura 19.5° norm. 17.1° in včerašnja 19.5°, norm. 17.0°. Padavina v 24 urah 0.0 mm in 8.3 mm. V nedeljo od 7 1/2 do 10 ure zjutraj nevihta.

Kavarna
vso noč
odprta
LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Lep lokal

ob križišču dveh državnih cest, pripraven za trgovino ali obrt,

se odda s 1. oktobrom t. l. v najem.

Več pove: 3075

Franc Didič, hotelir v Idriji.

Staino prijateljsko znanstvo

želi 35 let star, samostojen, jako soliden podjetnik s kako inteligentno, ako mogoče samostojno gospodično ali gospo, ki ne bi ljubila samo svojih interesov.

3041

Dopisi naj se blagovolijo poslati pod »Jsch. 77« pošte restante Ljubljana, glavna pošta.

Prodaj ozir. v najem odda se takoj pod ugodnimi pogoji zelo dobro vpeljana**trgovina**

s specerijskim blagom, železnino, deželni pridelki z zalogo in opravo v prometnem provinc. mestu na Kranjskem s 3000 prebivalci, divno okolico, kjer se nahaja okrajno glavarstvo, sodnija, davkarja, zelo obsežno erararično podjetje in zdravilno kopališče s precejšnjim tujskim prometom. Denarni promet je dosegel svoto K 150000 na leto. Resni interesente blagovolijo poslati cenj. ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro: »Lepa bodočnost«. 3079

Kavarna 'Central'.

Od dne 2. septembra naprej

vsak večer

3077

KONCERT

nanovo pridobljenega slovitega

elitnega damskega orkestra

(kapelnica Jerica Borancke.)

Začetek ob 1/2 10. uri. Vstop prost.

Vso noč odprto.

Sestanek tujcev!

Najstarejša kranjska odlikovana žganjarnica

Lovrenc Zdešarja nasl. Jos. Tribuč na Glincah

naznanja slavn. občinstvu, da je

3086

otvoril 1. septembra t. l. prodajalno

v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6.

Brinjevec

garantirano pristen, samo ene kvalitete v zaprtih steklenicah po sledečih cenah:
1/4 l 1 K, 1/2 l 1.90 K, 1 l 3.60 K.

Poštna pomočnica

želi spremeniti službo.

Pismene ponudbe pošto ležeče M. T. Planina pri Sevnici, Štajersko. 3082

Išče se dobra ženska, ki bi sprejela 4 mesečno

dete v rejo

izven Ljubljane. — Ponudbe s pogoji na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Zanesljivost«. 3088

Sprejme se spretna nad 22 let stara

plačilna natakarnica

za večjo restavracijo v Ljubljani. Nastop po dogovoru.

3038

Ponudbe pod »Natakarnica/3038« na upravništvo »Slov. Naroda«.

Zgubil se je pes

(Koli) kodrast, rjavkaste barve z belim vratom. Sliči na ime »Ilo«. Odda se naj na Ahacljevi cesti 15, proti nagradi.

Iščem stanovanje

z dobro meščansko hrano v bližini Mestnega trga.

Ponudbe pod 3084

Stalno nameščen, poštni predal 71.

Posestvo v Ljubljani

Karlovka cesta šte. 28

obstoječe iz hiše z dobro idočo gostilno, hleva, vrta in travnikov se ceno proda. Hiša je posebno pripravna za mesarsko obrt, ki nudi vse udobnosti. Več se poizve ravnotam. 1829

Dva dijaka

iz boljše hiše

se sprejmeta

na hrano in zračno stanovanje v neposredni bližini II. državne gimnazije. Kje pove uprav. »Slovenskega Naroda«.

Hiša na deželi

v celjski okolici.

Priložnostni nakup. 2960

4 sobe, 2 kuhinji, 2 jedilni shrambi, 2 drugi čimnati in različni postranski prostori, pralnica z dvema kotloma, velike drvarnice, 2 svinjaka, vse z opeko krito, dvorišče vse perutnino, velik izboren zelenjadni vrt, vse prisojno ležeče, brez prahu, z lepim razgledom na okoli ležeče gozdovite vrhove in na 10 minut oddaljeno mesto, 10 let davka prosta se proda. Cena 12.000 K, na roke 2 do 3500 K. Pojasnila daje g. Mihael Maček, čevljarški mojster v Celju, Cerkev trg šte. 1.

„Podgrajska restavracija“ (Milchmariandel)

Nadv. Friderika (prej Gruberjeva) cesta 3 — za gradom

kjer se dobiva pristna vinska kapljica, vedno sveže pivo, kava, **turška kava** (pripravljena in servirana na turški način), mleko, čokolada, čaj, malinovec, limonada itd. se priporoča.

Na razpolago so vedno gorka in mrzla jedila. — Najmodernejše urejeni, popolnoma novi restavracijski prostori in krasen senčnat vrt. Romantična lega s krasnim razgledom.

Natečaj.

Ravnateljstvo bos. herc. zemaljske bolnice v Sarajevu sprejme v službo

bolničarke in bolničarje.

Kdor bi rad vstopil v tako službo naj se za nadaljna navodila obrne na ravnateljstvo te bolnice.

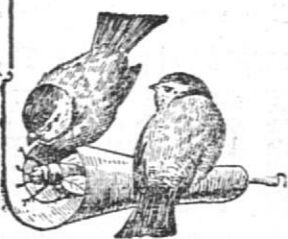
3074

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Odvetniško pisarno otvori v Ljutomeru

s 1. septembrom

3057

dr. Marko Stajnko.

Zdravnik za očne in vratne bolezni 3068

dr. Josip Pogačnik

ne ordinira 14 dni.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

Kri! 50 % prihranka tudi na mleku in sladkorju in okusen zajtrk, tužno dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakaa, sladne kave, pijejo **sladni čaj**. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moke za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkoczyjev sladni čaj ima ime Sladin in je vedno **Moč!** bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg za 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkoczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkoczy; Schönbrunnerstrasse št. 109, Josefstädterstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sackstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne in slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih vrdik Trnkoczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb.

1 poštni zavitek

(3 kg netto)

:: popolnoma naravnega ::

sirupa iz malin

pošlje franko po poštne povzetju za K 5.60 c. kr. dvorni založnik lekarnar **G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko**. Pošilja se tudi v sodčkih in v steriliziranih steklenicah.

„Zdravnik zelodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik zelodca“ je najboljši liker za želodec.

Absolventinja

trg. tečaja v Ljubljani, ki ima tudi štiri licejske razrede in nekaj trgovske prakse, želi vstopiti v kako boljšo trgovsko hišo kot kontoristinjo ali v odvet. pisarno. Cenjene ponudbe pod „**Stenografinja/3039**“ na upravn. „Slov. Naroda“ 2039

Trgovskega pomočnika

treznega in solidnega, popolnoma usposobljenega v trgovini mešanega blaga in zmožnega obeh deželnih jezikov, sprejme 3040

Franc Vodenik v Poljčanah, Štajersko.

Zaradi odpotovanja se prodaja:

pohištvo, Mayerjev leksikon, pralni stroj, aparat za pralno kopel, Singerjev stroj za šivanje (štepanje) usnja, plinovo ognjišče, peč za likanje na plin, plinova svetiljka, čevlarsko orodje. — Več se izve v Trzinu, Gorenjsko, Glavna cesta 138/L. 3072

Blagajničarko

sprejme v trgovino z meš. blagom **Oton Homan v Radovljici**. Ofertu naj se priloži prepisi izpričeval in naznani mogoči nastop. 3066

Kolesarji, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma **brezplačno in poštene prosto prvi slovenski pravkar izišli bogato ilustrovani cenik 1913 za kolesa in posamezne dele.**

Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo **prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.**

Karel Camernik & Co., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12, specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Št. 17086.

3078

Razpis.

Za zgradbo železobetonskega mostu čez potok Reko, pri Kočevski Reki okr. Kočevje

na okroglo 8000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen za posamezna proračunjena dela naj se predložijo

do 15. sept. t. l. ob 11. uri dopoldne podpisaneu deželnemu odboru.

Ponudbe, morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposliti je zapečatene z napisom: „**Ponudba za prevzete gradbe železobetonskega mostu pri Kočevski Reki**“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg št. 4.)

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 27. avgusta 1913.

:: TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE ::

1428

Centrala: Ljubljana, Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne). — Podružnice: Gorica, Trst, Zagreb.

Beton * železobeton
* mostovi * stropi *
dvorane * zazidki
::::: turbin. :::::

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov *
prevzete zgradb *
: tehnična mnenja.

Vodovodi * električne
centrale * turbine * mlini * žage *
::::: opekarne in :::::

moderne apnenice.
* * *
Obisk strokovnih inženirjev na željo.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalka v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

:: Zivahna zveza z Ameriko. ::

Delniška glavnica K 8.000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, delnice, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice ter na žiro in tekoči račun. 373

Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.

Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vredn. papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-krediti. — Borzna naročila. — Inkaso.